SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 120, ЧИСЛО 32, П'ЯТНИЦЯ, 9 СЕРПНЯ 2013 РОКУ 1893 Vol. 120, No. 32, FRIDAY, AUGUST 9, 2013 $1.00

До Києва прибув новий Посол США

Джефрі Паят. (Фото: УНІС)

КИЇВ. – 3 серпня до української столиці прибув, як восьмий з черги, Посол Сполучених Штатів Америки в Україні Джефрі Паят.

Як повідомляє прес-служба посольства США в Україні, Дж. Паят – дипломат найвищого ешелону дипломатичної служби США. Протягом 24-річної кар'єри в Державному департаменті він працював в Азії, Европі та Латинській Америці.

З травня 2010-го до липня 2013 року він займав посаду головного заступника помічника Державного секретаря – заступника керівника Бюро з питань Південної та Центральної Азії. З серпня 2007 року по травень 2010-го Дж. Паятт був заступником голови дипломатичної місії США в міжнародних організаціях у Відні, представляючи Сполучені Штати в Міжнародному аґентстві з атомної енерґії та інших технічних аґентствах ООН. Він також працював заступником посла США в Індії, Генеральним консулом в Гонґ-Конґу, віце-консулом в Гондурасі.

Під час слухань у комітеті Сенату з міжнародних взаємин, які відбулися 20 червня, Дж. Паят пообіцяв, що у разі затвердження буде спонукати українську владу виконати всі умови Европейського союзу для підписання Угоди про асоціяцію, включаючи припинення вибірчого правосуддя і звільнення з ув'язнення колишнього прем'єр-міністра Юлії Тимошенко.

„Якщо мене затвердять на цій посаді, я буду закликати український уряд негайно діяти, щоб скористатися історичним шансом здійснити сподівання щодо европейської інтеґрації і виконати вимоги Европейського союзу для підписання Угоди про асоціяцію. Україна одержує величезні переваги від підписання Угоди про асоціяцію, особливо – договору про вільну торгівлю. І є певні умови для його підписання, зокрема припинення вибіркового політичного переслідування і особисто Тимошенко".

Сенат затвердив Дж. Паята на посаді Посла США в Україні 9 липня. Він замінить Джона Тефта, який приступив до виконання своїх обов'язків в Україні 20 листопада 2009 року. (*„Дзеркало тижня"*)

Позаду Юлії Тимошенко – два роки тюрми. Що попереду??

Сповнилося два роки тюремного ув'язнення колишнього прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко. Українські та европейські засоби масової інформації активно обговорюють усі можливі варіанти її дальшої долі, але ніхто не може сказати, який з варіянтів дістане практичне втілення. Проблема полягає не тільки в тому, що Президент Віктор Янукович боїться випускати на волю свого головного політичного противника, але також у небажанні та й нездатності української вади виконати цілу низку важливих вимог Европейського союзу, які відкрили б шлях до підписання Угоди про асоціяцію між Україною і ЕС на листопадовій зустрічі ЕС у Вільнюсі. Тим часом Ю. Тимошенко перебуває в харківській лікарні „Укрзалізниці", де у зв'язку з другою річницею її ув'язнення відбулося чергове протестне віче, назване його організаторами „жалобним".

Прихильники Юлії Тимошенко в Києві, біля Печерського суду, відзначають другу річницю її ув'язнення. (Фото: УНІАН)

ХАРКІВ. – 5 серпня перед будинком лікарні „Укрзалізниці", де в даний час перебуває, у зв'язку з загостренням хвороби, ув'язнена Юлія Тимошенко, зібралися декілька сотень її прихильників з гаслами „Юлі – волю!" і „Юля буде вільною!".

З Києва сюди приїхала велика група опозиційних депутатів Верховної Ради на чолі з керівником парляментської фракції партії „Батьківщина" Арсенієм Яценюком. Серед присутніх були захисники Ю. Тимошенко Андрій Кожем'якін, Сергій Власенко, а також її дочка Євгенія Тимошенко.

Після тригодинної особистої зустрічі з Ю. Тимошенко А. Яценюк у розмові з журналістами ствердив: „Вона, як завжди, сильна духом, світ-

(Закінчення на стор. 3)

Для УПЦ КП самостійність важливіша від канонічности

КИЇВ. – Українська Православна Церква Київського патріярхату за жодних умов не прийме визнання власної канонічности в обмін на відмову від самостійности. Навіть на особливих умовах. Про це заявив патріярший прес-секретар Архиєпископ Євстратій (Зоря) під час конференції на веб-сайті Релігійно-інформаційної служби України.

„Щодо входження до складу іншої Церкви, тобто відмови від автокефалії, то в нашій Церкві такий варіянт навіть не розглядається", – сказав Архиєпископ Євсратій, відповідаючи на запитання, чи не погодиться УПЦ КП заради єдности православ'я в Україні стати митрополією Константинопольського патріярхату і відмовитися від патріяршого статусу.

За словами архиєпископа, входження до складу Константинопольського патріярхату не буде сприяти подолання існуючого церковного розділення, а лише поглибить його, „бо значна частина Київського патріярхату ніколи не погодиться на відмову від автокефалії – я це знаю з досвіду внутрішніх дискусій у

(Закінчення на стор. 2)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Можлива відставка М. Азарова

КИЇВ. – Експерти в Україні вважають, що за черговий кредит від Міжнародного валютного фонду (МВФ) Україна може заплатити відставкою уряду Прем’єра Миколи Азарова. Восени українській владі доведеться виконати вкрай непопулярні серед населення вимоги МВФ, після чого можна сподіватися на затвердження нової кредитної програми, але на хвилі народного невдоволення, можливо, доведеться пожертвувати урядом М. Азарова. Можливі претенденти на посаду глави уряду – Перший віце-прем’єр Сергій Арбузов і Віце-прем’єр Олександер Вілкул. *(„День“)*

Нова тактика В. Путіна

КИЇВ. – Підсумки візити Президента Росії Володимира Путіна до України на святкування річниці Хрещення Київської Русі висвітлив 6 серпня тижневик „Український тиждень“ у статті „Що це було?“. Часопис зазначив, що спроби російського провідника наблизити „входження Києва в орбіту Москви“ не надто вдалися, що тиск через Православну Церкву не спрацював. Тепер В. Путін розпочав підтримку провідника руху „Український вибір“ Віктора Медведчука. Однак, цим спроби впливу не обмежуються. „Оскільки нинішня українська влада не вміє розставляти пріоритети, тобто для неї гроші – передусім, а на ідеологію вона відволікається вряди-годи, то на нас чекає чимало евразійських інтеґраційних несподіванок. Готуйтеся!“, – підсумовує тижневик. *(Бі-Бі-Сі)*

Шоколад не заборонено

МІНСЬК, Білорусь. – Головний державний санітарний лікар Білорусі Ігор Гаєвський 6 серпня заявив, що Білорусь не заборонятиме продаж продукції української компанії „Рошен“, яку заборонив ввозити до Росії „Росспоживнагляд“ („Свобода“, 2 серпня). Таке ж рішення прийняли відповідні служби Молдови, Таджикистану, Казахстану. Україна наполягає на переговорах з Росією щодо зняття заборони ввезення продукції цієї компанії. *(УНІАН)*

Наруга над прапорами

ОДЕСА. – Під час виступу 31 серпня на концерті в Одесі бас-ґітарист американської рок-групи „Bloodhound Gang“ Джаред Гаселгоф поглумився над державними прапорами України і Росії. Київська міліція відкрила кримінальне провадження за фактом наруги. Посольство США в Україні визнало поведінку музикантів зухвалою і образливою, повідомив виконуючий обов’язки прес-аташе посольства Люк Штеле. У Міністерстві закордонних справ України назвали дії американської групи неприйнятними. Виступ групи на фестивалі „Kubana“ в Анапі, Росія, запланований на 2 серпня, скасовано. *(УНІАН)*

Хабарник – під домашнім арештом

КИЇВ. – Ректор Національного університету Державної податкової служби, колишній народний депутат від Партії Реґіонів Петро Мельник був затриманий 27 липня при отриманні хабара за вступ до університету („Свобода“, 2 серпня). Під час обшуку в кабінеті слідчі вилучили, крім хабара, ще 30 тис. дол. У той же день П. Мельника привезли до лікарні швидкої допомоги з діягнозом „бльокада серця“. Підлеглі ректора не вірять у правдивість його хвороби і кажуть, що у кінці липня він був абсолютно здоровий і їздив у Росію на Універсіяду. Печерський районний суд Києва ухвалив рішення помістити П. Мельника під домашній арешт на час розслідування до 27 вересня. Виконуючою обов’язки ректора призначено проректора з наукової частини Людмилу Тарангул. *(„Українська правда“)*

Серби побили українців

ОДЕСА. – Близько 20 одеських уболівальників футболу стали жертвами безчинства сербських уболівальників під час гри команд „Чорноморець“-„Црвена Звезда“, яка відбулася 1 серпня і закінчилася поразкою гостей з рахунком 3:1. За 15 хвилин до кінця гри серби вибігли на футбольне поле, зривали сидіння, підпалювали їх та кидали пляшки. *(„Українська правда“)*

Юлія Тимошенко – за єдину Помісну Церкву в Україні

Українському православ’ю потрібна єдина Помісна Церква. Таку думку висловила експрем’єр Юлія Тимошенко у своєму привітанні з нагоди 1025-річчя Хрещення Русі-України з Качанівської колонії, де вона відбуває семирічне ув’язнення.

„1025 років тому наш народ увійшов до дніпровської купелі, щоб виповнитись вірою, яка підносить правду, людську гідність і, найвище за все – любов. Наші пращури рішуче відкинули рабство, ідолопоклонство, приниження людини й обрали релігію свободи, розуму та справедливости“. – зазначила Ю. Тимошенко.

„Ще тоді, понад тисячу літ тому, ми визначили своє місце у світі – стали невід’ємною частиною великої европейської цивілізації. Це був колосального значення ціннісний вибір народу, який не має нічого спільного з нинішньою політичною метушнею, порожніми протокольними ритуалами та намаганням відродити хибні союзи. Я переконана, що відзначення річниці Хрещення Русі-України стане ствердженням правильности історичного вибору Українського народу, засвідчить нашу нескореність перед злом та несправедливістю, наше одвічне прагнення добра, світла та гідности“.

„Хочу, щоб українці берегли та плекали свою державність і, задля цього, об’єднали у єдиній Помісній Церкві розділене Українське православ’я. До такого діялогу між Церквами Київської традиції я закликаю не як політик, а як смиренна вірянка“, – підсумувала експрем’єр. *(„Тиждень“)*

В Одесі підтримали протест Врадіївки

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – Підтримуючи жителів Врадіївки у виступі проти злочинців в уніформі, активісти Всеукраїнського об’єднання „Свобода“ 9 липня провели віче біля будівлі обласної адміністрації з гаслами „Міліція ґвалтує – ОДА кришує“ (тобто обласна державна адміністрація покриває) та „Врадіївка повстала – повстане й Одещина“.

Виступаючи перед присутніми, керівник одеської „Свободи“ Андрій Маляс розповів, що у квітні минулого року 17-річну Анжеліку Папуру за два тижні до її весілля виявили повішеною в приватному будинку, де вона проживала з нареченим. Правоохоронці заявили, що сталося самогубство і відмовили в порушенні кримінальної справи. Байдужість міліції пояснюють тим, що у скоєнні злочину підозрюють сина впливового місцевого депутата-реґіонала.

В Овідіопольському районі понад три роки тривала судова тяганина у справі про вбивство 17-річної Світлани Колесникової. Поруч з нею знайшли непритомного й побитого місцевого жителя Юрія Крутельова, якого й звинуватили у вбивстві, хоча жодна з експертиз не вказала, що злочин здійснив саме він. Суд засудив його на довічне ув’язнення.

Жителі сіл Новоградівки й Мар’янівки виступили проти місцевої міліції, яка тероризувала навколишні села. Під її заступництвом діє організація, яка „вербує“ школярок для особливих клієнтів. Про свої підозри селяни розповіли головному прокуророві области, заявивши, що на рахунку злочинців вже шість жертв – неповнолітніх дівчат. Та злочини залишилися без розгляду.

Лариса Самофалова з Мар’янівки розповіла, що її дочку, 16-річну Наталю, повісив працівник міліції. На шиї був слід від „удавки“, але матері сказали, що це – самогубство.

16 листопада 2012 року в селі Калаглія двоє чоловіків (одному 23, другому 32 роки) зґвалтували 14-річну дівчину і перебили їй хребет. Правоохоронці тривалий час цю ситуацію іґнорували, але громадськість Одеси провела акцію протесту, і ґвалтівників було затримано. Через три дні одного з них випустили з-під арешту, тому що він виявився племінником впливового чиновника.

Учасники акції в Одесі наклеїли на вхідних дверях адмінстрації листівки з фотографіями про злочини й запитаннями до влади, чи будуть знайдені й покарані винуватці.

Акція протесту біля Одеської обласної адміністрації. (Фото: Сергій Горицвіт)

Для УПЦ КП...

(Закінчення зі стор. 1)

попередні роки. Таким чином, замість єднання виникло б тільки поділ Київського патріярхату, чого ми не маємо права допускати“, – підкреслив Архиєпископ Євстратій.

Він пояснив, що досвід подолання криз у взаєминах між Церквами щодо визнання автокефалії свідчить, що таке визнання завжди відбувалося без попередньої відмови від автокефалії.

„Ні Болгарська, ні Українська, ні інші Церкви, які проголосили свою автокефалію без згоди Церкви, якій вони підпорядковувались, вже ніколи не поверталися до її складу. Відбувалося лише визнання вчинення автокефалії. Це ще один арґумент на користь того, що Київському патріярхатові відмовлятися від автокефалії немає потреби“, – підсумував розмову на цю тему прес-секретар Київського патріярхату Архиєпископ Євстратій. *(Радіо „Свобода“)*

Росія дасть гроші на Центри російської мови в Україні

Катерина Недеснова
Радіо „Свобода"

КИЇВ. – В Україні вже незабаром можуть з'явитися Центри просування російської мови і культури. Проєкт втілюватиметься Росією на державному рівні, ініціятиву хочуть здійснити і в інших країнах Співдружности незалежних держав (СНД), у більшості европейських держав, а також на Кубі та у Китаї. На проєкт з російського бюджету вже виділили 1.5 млрд. рублів.

Деякі експерти з України зазначають: хоч ініціятива загалом має просвітницьку мету, на українській території підтекст може бути політичним.

Нова стратегія національної політики, яку у липні ухвалив російський уряд, передбачає, серед іншого, захист і популяризацію російської мови, культури та історії. Для цього у рамках зазначеного пляну створили Координаційну раду з просування російської мови у світі, до складу якої увійшли представники Державної Думи, міністерств освіти і культури та громадських організацій.

Проєкт, у першу чергу, візьмуться втілювати на пострадянському просторі. Як повідомили 29 липня в апараті російського Віце-прем'єра Ольги Голодець, Україна – одна з країн, де незабаром з'являться такі Центри просування російської мови і культури.

Коментуючи свіжі пляни сусідньої країни, голова громадської організації „Російськомовна Україна", народний депутат від Партії Реґіонів Вадим Колесніченко зауважує, що схожі ідеї у російського уряду впродовж останніх 10 років з'являються регулярно, але до здійснення справа ніколи не доходить.

„В Державній Думі в квітні вже було засідання з цього приводу, де з'ясувалося, що близько 1.5 млрд. рублів щороку виділяється, але всі ці гроші йдуть на утримання установ за кордоном та на заробітні платні їхнім співробітникам. Більше ні на що цих фондів не вистачає. Я після цих постанов за останні 10 років не бачив ніяких зрушень щодо підтримки російської мови в країнах СНД чи дальнього закордоння", – розповів для Радіо „Свобода" В. Колесніченко.

Сам В. Колесніченко, якого на початку цього року разом з іще кількома реґіоналами Росія нагородила медалею „за значний внесок у збереження та популяризацію російської мови і культури за кордоном", додав, що вже багато років працює над захистом російської мови в Україні самостійно, без підтримки російських державних структур.

„Ухвалення закону „Про засади державної мовної політики" – це моя особиста робота. Діяльність громадської правозахисної організації „Російськомовна Україна", яка працює вже четвертий рік, – це теж моя робота. Вона фінансується з джерел в Україні, це підтверджується щорічними відкритими звітами нашої організації", – пояснив народний депутат.

Директор Інституту філософії Національної Академії Наук України Мирослав Попович у коментарі для Радіо „Свобода" зазначив, що ініціятиву Росії, з одного боку, слід справді розглядати з гуманітарної позиції. З іншого боку, каже М. Попович, спільне минуле Росії й України завжди даватиметься взнаки.

„Культури і просвіти ніколи не буває забагато, – сказав М. Попович. – Кожна країна і кожна нація зацікавлена в тому, щоб найкращі її досягнення були відомі всьому світові. І тут нічого не можна пред'явити організаторам цієї справи. Однак, зрозуміло, що тут завжди буде певний політичний підтекст. Головне завдання – не збитися на чисто заборонний шлях: щось забороняти, щось не пускати".

У суто просвітницьку місію російського уряду не вірить колишній Заступник міністра освіти Максим Стріха. На його думку, культуру – як і Церкву – у Росії розглядають винятково як засоби зміцнення свого домінування на пострадянських теренах.

„В умовах розділеного українського суспільства, відсутности чітких уявлень, що робити з цією державою в самих українських еліт, функція таких центрів полягатиме не так в поширенні російської культури, як в накиданні українцям стереотипу про вищість цієї культури, про вторинність української культури порівняно з російською, про неминучість політичного домінування Москви над Києвом", – вважає він.

Окрім проросійських громадських організацій, в Україні популяризацією російської мови і культури займається створений за вказівкою Президента Росії Володимира Путіна фонд „Русский мір". В Україні вже діє 11 фінансованих ним російських центрів.

Позаду Юлії Тимошенко...

(Закінчення зі стор. 1)

ла розумом, контролює ситуацію, є в курсі всього, що відбувається".

Коментуючи можливе звільнення Ю. Тимошенко і її виїзд за кордон для лікування, А. Яценюк сказав, що є декілька ймовірних варіянтів: „Один з таких варіянтів – міжурядова угода. Інший варіянт – відповідне рішення суду. Третій – рішення Міністерства юстиції. Четвертий – рішення Пенітенціярної служби. П'ятий варіянт – це прийняття окремого законодавчого акту. Варіянтів десятки".

Однак, центр уваги преси і суспільної думки все більше зміщується з питання про звільнення, хоч би умовне, Ю. Тимошенко на перспективу підписання Угоди про асоціяцію між Україною і Европейським союзом, яке може відбутися в листопаді під час чергового саміту „Східнє партнерство".

Отже, чи можливе підписання без звільнення Ю. Тимошенко, що є тільки однією з висунутих перед Україною умов? Відповідаючи на це запитання у програмі Радіо „Свобода", директор Центру дослідження проблем громадянського суспільства Віталій Кулик сказав: „Европа зацікавлена у підписанні Угоди…Тому я не робив би домінантним питання Тимошенко в европейській асоціяції. Є питання економічного співробітництва, є питання політичних і правових реформ, конституційно-правової модернізації. Працює Конституційна асамблея, подаються законопроєкти, які фактично вимагав раніше Европейський союз. Це закон про громадські об'єднання і на виході – закон про місцевий референдум. Тобто є багато тих нюансів, де можна показати певний проґрес в европейській інтеґрації України".

На думку президента Европейської асоціяції українців, голови Громадського комітету національної безпеки України Олексія Толкачова, висловлену у цій же програмі Радіо „Свобода", „в Европарляменті є багато друзів України. Вони щиро вболівали за Україну, і вони педалюють питання ув'язнення Юлії Тимошенко. Однак, вони потрапили, на мій погляд, сьогодні в досить скрутну ситуацію. Бо педалювання питання ув'язненої Юлії Тимошенко є абсолютно вигідне Російській Федерації, тому що це відвертає европейців від України, уповільнює евроінтеґраційний процес України, а відтак кидає Україну в руки до Митного союзу".

Соціологічне опитування, проведене у квітні Центром Разумкова, показало, що саме Ю. Тимошенко продовжує вважати провідником опозиції найбільша кількість – майже третина – українців. Травневе опитування цього самого центру засвідчило, що Ю. Тимошенко, у разі участи у президентських виборах, мала б найбільші шанси вийти до другого кола разом з чинним главою держави.

Цю досить стабільну популярність Ю. Тимошенко в Україні має на увазі аналітик з британського агентства „Ройтерс" Річард Балмфорт. Він вважає, що ніякий тиск з боку ЕС щодо звільнення Ю. Тимошенко не змусить В. Януковича відмовитися від наміру зробити колишнього прем'єра „політичним трупом". Тільки В. Янукович має сумніви, як це краще зробити – чи випустити її під певну угоду, навіть зі спробами примусити Ю. Тимошенко виплатити компенсацію до 200 млн. дол. за нібито збитки, заподіяні економіці України, чи ж продовжувати тримати свого головного політичного ворога в ув'язненні.

Тим більше, що все оточення В. Януковича переконане, що навіть у разі її відіслання для лікування за кордон та неможливости брати участь у виборах 2015 року, Ю. Тимошенко матиме дуже сильний організаційний вплив на події в Україні. *(Радіо „Свобода", „Кореспондент", Бі-Бі-Сі)*

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Санаторій повернули Україні

ЕВПАТОРІЯ, Крим. – Вищий господарський суд України 5 серпня зобов'язав Департамент майна Москви повернути Фондові державного майна України комплекс санаторію „Першотравневий", який є державною власністю України. Виконавчий комітет Евпаторійської міської ради перевищив надані йому повноваження, коли у 2000 році передав санаторій Московському лікувально-санаторному об'єднанню, а у 2004 році оформив право власности на санаторій за Департаментом майна Москви. Суд скасував ці рішення міської влади. Урядові Москви в Евпаторії належать пансіонат „Плянета", санаторії „Орен-Крим", „Орбіта" і дитячий санаторій ім. Шевченка. Також Москва володіє санаторіями „Понизівка" поблизу Ялти і „Мелася" у Форосі. *(„Українська правда")*

Застрелили успішного підприємця

ХАРКІВ. – Пізно ввечорі 1 серпня в ресторані „Мисливський двір" застрелили 42-річного генерального директора компанії „Омеґа-Автопоставка" Ярослава Бісагу, який походив з села Бабичі біля Мукачева у Закарпатті. Він був застрелений з пістолета, який викрали в Запоріжжі два роки тому. Зробивши три постріли в спину, злочинець кинув зброю на місці злочину і зник. Розслідування провадить Управління по боротьбі з організованою злочинністю. Я. Бісага закінчив авіяційний інститут, після чого заснував найбільшу національну компанію з продажу запасних частин, шин і мастил для автомобілів на ринку України. У нього залишилися дружина і 13-річна донька. *(ТСН)*

День повітряно-десантних військ

МИКОЛАЇВ. – 2 серпня в Україні було відзначено День повітряно-десантних військ. З цієї нагоди військовослужбовці 79-ої Миколаївської окремої аеромобільної бриґади, яка розташована у Миколаєві, влаштували показові виступи, на яких розбивали головами бутилі з водою, розривали зубами живих жаб і стрибали з парашутами. Бриґада зформована в СРСР у 1979 році з постійним розміщенням у Миколаєві. Десантників привітав з святом Президент Віктор Янукович, який висловив переконання, що десантники вписують нові яскраві сторінки у славну історію українського війська, висловив їм глибоку вдячність „за сумлінне виконання конституційного та патріотичного обов'язку". *(„Укрінформ")*

Проблема бойової техніки

КИЇВ. – 42 українських бронетранспортери вже кілька місяців чекають на розвантаження з корабля в Перській затоці Іраку нібито через погану якість техніки. Державний концерн „Укрспецекспорт" заявив 2 серпня, що не коментуватиме деталі контракту з Республікою Ірак з постачань до цієї країни бронетехніки, зважаючи на конфіденційний характер цієї інформації. У 2012 році Україна продала 99 танків Т-72 Ефіопії, а також 10 таких танків Суданові. Ірак придбав 48 бронетранспортерів БТР-4 декількох модифікацій. Серед великих покупців української бронетехніки – Таїлянд, який у 2012 році купив 62 бронетранспортери, Азербайджан – 14, а Болгарія – 19 бронемашин. Найбільшими покупцями української стрілецької зброї в 2012 році були США, Німеччина, Судан, Чад, Канада. *(УНІАН)*

Україну відвідали 23 млн. туристів

КИЇВ. – У 2012 році Україну відвідали 23 млн. туристів. У порівнянні з попереднім роком ріст відвідування склав близько 1.5 млн. осіб. В Україні туристи залишають в середньому по 208 дол., в Росії туристи витрачають 436 дол. на особу. Загалом відвідувачі залишили в Україні в 2012 році 4.8 млрд. дол., що також є найменшим показником серед країн-учасниць дослідження. Трохи більше за Україну заробили в Савдійській Арабії, Польщі та Росії. За даними щодо витрат клієнтів системи „Мастер-кард", Київ серед міст, куди приїздить найбільше туристів, перебуває на 64-му місці, але за останні чотири роки потік туристів до Києва зріс на 58 відс. *(Бі-Бі-Сі)*

АМЕРИКА І СВІТ

„Аль-Кайда“ все ще небезпечна

ВАШІНҐТОН. – 2 серпня Державний департамент оприлюднив заяву, оголосивши в ній ґльобальне попередження для тих, хто подорожує, у зв’язку з ймовірною терористичною загрозою з боку „Аль-Кайди“. У документі зазначається, що потенційна загроза нападів особливо сильна на Близькому Сході та на півночі Африки, і що атака може бути здійснена з Арабійського півострова. Дія попередження триватиме до 31 серпня. В неділю, 4 серпня, декілька посольств і консульств США в мусульманських країнах були закриті у зв’язку з загрозою безпеці їх співробітникам. Представниця Державного департаменту Марі Гарф назвала рішення закрити дипломатичні місії запобіжним заходом. *(„Голос Америки“)*

Шукають винних на стороні

КАЇР, Єгипет. – В оприлюдненому 3 серпня радіозверненні провідник терористичної мусульманської організації „Аль-Кайда“ Айман аль-Завахірі звинуватив Сполучені Штати Америки у плянуванні змови з метою повалення влади Президента Єгипту Мохаммеда Мурсі. За словами А. аль-Завахірі, М. Мурсі позбавили державного керма „хрестоносці, атеїсти та американізована армія за гроші країн Перської затоки і за вказівкою США“. Як відомо, М. Мурсі, прийшовши до влади за активної підтримки з боку „Братів-мусульман“, своєю однобокою політикою спричинив масові протести і 3 липня був скинутий військовою верхівкою країни. Призначений військовими тимчасовий президент зформував перехідний уряд, у діяльності якого „Брати-мусульмани“ відмовляются брати участь. *(„Кореспондент“)*

Попікшись на гарячому...

БЕРЛІН. – 2 серпня Міністерство закордонних справ Німечини оприлюднило заяву про скасування чинної дотепер угоди щодо обміну розвідувальних даних з США, Францією і Великобританією. „Скасування угоди, зумовлене подіями останніх тижнів, стало необхідним і правильним наслідком суперечок на тему захисту особистого життя“, – сказав у своєму коментарі німецький Міністер закордонних справ Гідо Вестервелле. *(„Німецька хвиля“)*

Відбулася інавґурація Г. Рухані

ТЕҐРАН, Іран. – 4 серпня в іранській столиці відбулася інавґурація новообраного президента країни Гасана Рухані. У виборах, які відбулися 14 червня, він отримав 50.6 відс. голосів. Г. Рухані вважається в Ірані ліберальним політиком, здатним знаходити спільну мову з консерваторами, тому його перемога стала певною мірою несподіванкою. Раніше Г. Рухані виступав проти обмеження доступу до інтернету, а також за лібералізацію законодавства і за те, щоб мусульманське духовенство відіграваво меншу ролю в житті країни. *(„Кореспондент“)*

„Уточнена“ некоректність

ТЕҐРАН, Іран. – 3 серпня, під час святкування Дня Єрусалиму, новообраний іранський Президент Гасан Рухані дозволив собі таке некоректне висловлювання щодо Ізраїлю, що наступного дня після поширення цієї його заяви іранськими аґентствами, змушений був поправлятися. Первісний текст його заяви був: „Сіоністський режим – це рана, заподіяна мусульманському світові, котра не гоїться вже декілька десятиріч. Цієї рани нам слід позбутися“. Уточнена версія звучала дещо м’якше: „На тілі ісламського світу вже довгі роки не загоюється рана, спричинена окупуванням священної землі Палестини і Єрусалиму“. *(„Кореспондент“)*

Радикали втратили вплив

ДАККА, Банґлядеш. – Суд країни визнав найбільшу і найвпливовішу партію ісламістів „Джамаат-і-Іслямі“ незаконною і заборонив її діяльність. Останнім часом проти цієї партії виник в Банґлядеш цілий рух – на тій підставі, що вона виступає проти незалежности країни і прагне запровадити ісламістську форму державного правління. *(Сі-Ен-Ен)*

Напередодні X з’їзду Світового Конґресу Українців

Аскольд Лозинський

Конґрес, з’їзд чи звітні збори будь-якої організації скликається щоб зробити підсумки діяльности даної структури, оцінити цю діяльність відповідно до визначених статутом завдань та обов’язків. Тим важливіший такий звіт для світової організації, котра представляє інтереси значної кількости осіб, фізичних чи юридичних, при цьому – інтереси першорядні, доленосні, пов’язані з запевненням людських та національних прав, інтелектуальних, культурно-освітніх запитів.

На мою думку, засадниче завдання Світового Конґресу Українців – бути захисником життєво важливих духовних потреб українських громад, які розкинені по майже пів сотні країн світу, і яких ми у збірному сенсі слова називаємо діяспорою. Забезпечення матеріяльного рівня українських громад у неукраїнському світі – поза можливостями СКУ. Безпосередньо впливати на закордонну політику великих держав світу діяспорні громади також не можуть, тому що це та велика гра, в якій самі гравці беруть під увагу передусім власні стратегічні інтереси і потреби.

У найкращому випадку СКУ через свої структури, а також через службу юридичних осіб – членів СКУ може хіба тільки інколи надати одноразову допомогу тим, хто її у даний момент найбільше потребує. Вплив на закордонну політику –передусім місцевий, тобто певна етнічна громада може впливати тільки на ту державу, в якій вона знаходиться. У міжнародних структурах діють чиновники від тих держав, які у першу чергу захищають власні національні інтереси. Тому основна орієнтація СКУ повинна полягати у захисті культурних, людських і національних свобод великої української родини, яка проживає поза Україною.

Мабуть, з огляду на слабкість такого захисту та традиційні антиукраїнські тенденції сусідів України, які вважають, що негідне трактування української національної меншини на їхніх територіях обійдеться без наслідків, в останні роки бачимо навіть спроби запеклих українських кривдників звинувачувати ними ж скривджених українців. Для прикладу можна згадати поляків, зокрема, „кресових“, які з кожною річницею українського і польського протистояння на Волині у 1943 році підвищують число польських жертв і на сьогодні вже дійшли до зовсім неймовірної цифри, при цьому абсолютно не згадуючи ні масових українських жертв, ні історичного контексту сусідства двох народів.

На ці небезпечні спроби і конкретні потягнення більшість українців, включно з сьогоднішнім проводом СКУ, реаґує занадто обережно (щоб не сказати гірше), стримуючи справедливе обурення. Мабуть, це така стратегія. Нехай так буде. Я дозволю собі бути менш стратегічним. Полякам закидати українцям етнічні чистки – це трохи подібно до того, як німцям було судити Івана Дем’янюка за „воєнні злочини“.

Втім, хоча реакція СКУ, яка звелася до прославлення стратегічної аналізи польського Прем’єр-міністра Дональда Туска, без осуду постанови польського Сейму чи антиукраїнської, зрадницької заяви 148 українських депутатів-ренеґатів, була далеко не задовільна, це ще справді можна віднести до обережної політики СКУ.

Щодо Росії, одначе, ситуація була та залишається зовсім інакшою. Режим Володимира Путіна не відповідає цивілізованому світові. Цей режим не тільки воскрешає совєтську ідеологію, але робить це зухвало та безпардонно.

За останні кілька років, тобто у звітному для X з’їзду СКУ часі, Росія зуміла зліквідувати дві головні центральні українські організації у Російській Федерації. Це було зроблено за рішенням судів. Одначе, відомо, що судочинство в Росії ще більш залежне від влади, ніж навіть в Україні. Російський Міністер закордонних справ Сергій Лавров недвозначно заявив, що причини ліквідування українських культурних організаційв в Росії були політичними.

Міністерство закордонних справ України – тоді під рукою Костянтина Грищенка – повелося так само, як за радянських часів – не тільки не захищаючи українську громаду в РФ, але потакаючи російській стороні: мовляв, українцям в Росії належить спільно з Міністерством юстиції РФ оформлювати нову українську структуру. Хоч це суперечить основній характеристиці неурядової організації. Рівночасно К. Грищенко поскаржився на українців за порушення процесуальних норм.

СКУ надіслав кілька листів до міжнародних інституцій, але за цілий час ніхто з проводу СКУ ні разу не поїхав у Росію, щоб там подати на спільне обговорення антидемократичне та кривдне для українців рішення режиму новітніх російських імперіялістів.

З цих же міркувань, гадаю, що цей X зїзд СКУ мав би відбуватися у Москві – задля відвертої ідейної конфронтації з неоімперським московським режимом та для захисту наших людей у Росії. Принаймні, з огляду на ефективність, доцільно було його скликати хоч би на кордоні України та Росії, скажімо, у Харкові, але не у Львові.

Разом з захистом підставових прав нашого прав народу йде і захист його духовних цінностей, його слави, його історії. В цьому відношенні знову найгіршими ворогами нашої історичної правди є ті, хто вчинив нам найбільше лиха — росіяни, поляки, євреї та німці. Про історичні кривди, мабуть, нікому з українців не треба нагадувати. Але в інтерпретації сусідів ми опинилися у ролі тих, котрі чинили кривди. Ця іронія історії закономірна, бо історію тлумачать чи пишуть так звані переможці. Науковий світ, у якому провідну ролю грають антиукраїнські сили, взявся писати відповідну версію історії – нібито українці гнобили і мордували євреїв та поляків під час Другої світової війни. До цієї інтерпретації особливо активно прилучилися Росія і Німеччина.

Натомість український науковий світ не тільки у більшості спокійно сприймає ці наклепи, але нерідко з’являються на цьому брудному обрії українські „історики“, які за добру винагороду стають на сторону наших звинувачувачів.

Ще при самих початках СКУ було засновано її Наукову Раду. За останніх 20 років ця Рада виявила мізерну активність, а на зовнішньому науковому відтинку – зовсім ніяку. Правда, й усі інші наші діяспорні наукові центри сьогодні винні у змарнуванні нашої великої історіографічної потенції. Подібну слабкість у ділянці історичної науки проявляють і наші традиційні наукові товариства у діяспорі.

На жаль, з повстанням незалежної України та відродженням української науки в Україні тільки одиниці у науковому світі проводять корисну наукову діяльність, адресовану зовнішньому світові. Але все залежить від координації дій. Коли б активно і плідно працювала Наукова Рада СКУ, то всі діяспорні структури відчували б її вплив.

Підтекстом X з’їзду СКУ повинні стати слова Василя Симоненка: „Народ мій є, народ мій завжди буде. Ніхто не перекреслить мій народ!“. Захист нашого народу, його історії, його культури і слави має бути стрижнем цього важливого зібрання та дії новообраних керівних органів СКУ.

Ню-Йорк

1025-річчя християнства – основа національної ідентичности

З нагоди 1025-річчя прийняття християнства в Русі-Україні до „Свободи" надійшла вміщена нижче проклямація Українського Конґресового Комітету Америки.

У 988 році князь Київської Русі Володимир Великий офіційно прийняв християнство від імени свого народу з проведенням масового хрещення тисяч українських чоловіків, жінок і дітей у водах Дніпра. Пізніше Князя Володимира було канонізовано. Ця знаменна подія матиме більший вплив, ніж будь-яка інша, на зростання української нації та хід її історії.

Християнство почало поширюватися по всій Західній Европі в часи Римської імперії. Однак, з натиском німецьких вторгнень на Захід в V ст., воно осіло у східній частині імперії – Візантії, залишившись оплотом для виживання християнства, а також римської і грецької культур. В той час, як Західня Римська імперія була повалена зазіхаючими на неї загарбниками, Візантія процвітала, ставши однією з найбільш потужних і впливових імперій в історії.

Саме Візантія стала для українців прикладом для наслідування. Доля українського народу окреслилась у християнській вірі, яка витримала випробування часом. Незважаючи на десятиліття жорстоких переслідувань з боку радянської влади, християнство в Україні все ж залишалося могутньою і об'єднуючою силою, яка справила значний вплив на українську культуру, зміцнення духовних і соціяльних цінностей.

Коли радянський режим впав, українські Церкви зазнали величезного відродження і сьогодні відіграють ключову ролю у повсякденному житті української нації.

1025-річчя християнства в Україні відзначили, як основу для багатої культури України, глибоких моральних цінностей та унікальної національної ідентичности.

УККА

Посол О. Моцик відвідав Ровд-Айленд

ПРОВІДЕНС, Ровд-Айленд. – 29 липня Посол України в США Олександер Моцик відвідав штат Ровд-Айленд – з метою розвитку українсько-американського міжреґіонального співробітництва, а також американських інвестицій в українську економіку.

Під час перебування у столиці штату він зустрівся з Губернатором Лінкольном Чейфі. Відбувся обмін думками щодо перспективних напрямів розвитку ділових зв'язків та інвестиційного співробітництва між штатом та Рівненською областю, яка висловила готовність до зв'язків з цим штатом.

О. Моцик поінформував губернатора про соціяльно-економічні реформи в Україні, умови підприємництва, експортні та інвестиційні можливості українських реґіонів, окремо зупинився на зовнішньополітичних пріоритетах держави, зокрема стратегічному партнерстві зі США та євроінтеґраційній складовій зовнішньої політики.

Посол України також взяв участь у зустрічі з представниками ділових та політичних кіл штату.

Конґрес штату з нагоди візити О. Моцика вручив йому урочисте вітання з побажанням подальшого розвитку взаємовигідних двосторонніх зв'язків.

Посольство США в Україні

Посол України в США Олександер Моцик (праворуч) і губернатор штату Ровд-Айленд Лінкольн Чейфі.

США реаґує на рішення Росії

ВАШІНҐТОН. – 2 серпня прес-секретар Білого дому Джей Карні заявив під час зустрічі з журналістами, що Президент Барак Обама і його адміністрація „вкрай розчаровані" рішенням уряду Росії надати Едвардові Сновденові політичний притулок.

„Очевидно, що це не є позитивним розвитком подій. Ми неодноразово, як публічно, так і конфіденційно, давали зрозуміти, що існують юридичні підстави для повернення Сновдена в США, щоб він постав перед судом. Він ніякий не „викривач", а тільки втікач, звинувачений у трьох порушеннях закону", – підкреслив Дж. Карні.

Разом з тим він не обговорював з журналістами пропозиції конґресменів, які закликали Білий Дім вдатися до відповідних заходів щодо Росії. Все ж Дж. Карні натякнув, що вереснева зустріч Президента Б. Обами з Президентом Росії Володимиром Путіним може опинитися під знаком запитання. „Я не маю жодної інформації про зміну плянів з приводу візиту до Санкт-Петербурґу (на зустріч „Великої двадцятки"), але адміністрація обмірковує доцільність зустрічі в Москві в світлі цього та інших питань".

Дж. Карні також зауважив, що йому тяжко судити про те, яка невикористана інформація залишилася в руках колишнього контрактника Аґентства національної безпеки Е. Сновдена. „Він був у Китаї, перебував багато тижнів в Росії. Розвідслужби зможуть оцінити краще шкоду, яку він заподіяв або ще може заподіяти", – сказав прес-секретар Білого Дому.

Заступник прес-секретаря Державного департаменту Мері Гарф заявила, що Росія не поінформувала США про рішення надати притулок Е. Сновденові. „Це змушує нас переглянути, наскільки логічно проводити зустріч президентів. Ця історія – приклад того, з чим ми повинні розібратися окремо. Ми не хочемо, щоб це неґативно позначилося на наших взаєминах", – підкреслила М. Гарф.

У свою чергу, сенатор-республіканець Джон МакКейн опублікував заяву у вкрай жорсткому тоні, назвавши дії Росії „ганьбою" і „свідомим наміром принизити Сполучені Штати". „Це ляпас всім американцям, – йдеться в заяві Дж Маккейна. – Настав час фундаментально переосмислити наші взаємини з путінською Росією. Ми повинні мати справу з реальною Росією, а не з Росією, яку ми хотіли б бачити. Ми не можемо дозволити, щоб дії Путіна залишилися без серйозних наслідків".

У зв'язку з цим Дж. МакКейн запропонував розширити список фіґурантів „закону Маґнітського", прискорити процес створення европейської системи протиракетної оборони, активізувати процес розширення НАТО, „вклю-

(Закінчення на стор. 9)

АМЕРИКА І СВІТ

В Іраку далі ллється кров

БАГДАД, Ірак. – За липень у цій неспокійній країні загинуло 928 цивільних осіб, кількість поранених серед мирного населення становила 2,109 осіб. З представників іракських сил безпеки загинуло в липні 129 осіб і поранено 217. Від початку 2013 року внаслідок внутрішніх збройних конфліктів в Іраку загинуло 4,137 цивільних осіб, 9,865 осіб дістали поранення. У центрі цих кривавих протистоянь – стосунки між сунітами і шіїтами. Сунітські організації вважають, що уряд Прем'єра Нурі Малікі витісняє їх з політичного життя. Сунітські бойовики виступають проти „Аль-Кайди", але іноді заходять в сутички і з урядовими військами. *(„Кореспондент")*

„Великий секрет" Г. Коля

БЕРЛІН. – Німецький журнал „Шпіґель" оприлюднив розсекречені британським національним архівом документи, котрі стосуються секретних переговорів колишнього Канцлера Гельмута Коля з тодішнім Прем'єр-міністром Великобританії Марґарет Течер, які відбувалися в жовтні 1982 року в Бонні. Отже, згідно з архівним документом, Г. Коль вважав за необхідне зменшити кількість турків у Німеччині удвічі протягом чотирьох років, тому що турецькі іміґранти тяжко й неохоче інтеґруються в европейську культуру, й тому з ними виникає більше проблем, аніж з виходцями з Португалії, Італії чи навіть з країн Південно-Східної Азії. *(„Кореспондент")*

Потепління може спричинити конфлікти

БЕРКЛІ, Каліфорнія. – Дослідники з Університету Каліфорнії в Берклі дійшли висновку, що ймовірність війни і внутрішніх конфліктів може збільшитися до 2050 року на 56 відс. внаслідок спеки і сильних злив, які прогнозують кліматологи. Кількість вбивств, нападів, зґвалтувань, випадків побутового насильства може, згідно з дослідженням, зрости на 16 відс., а вірогідність великомаштабного конфлікту протягом наступних 37 років – на 25-56 відс. „Результат виявився тривожним, – ствердив аспірант Маршал Берке, один з авторів дослідження. – Але якщо людство об'єднає зусилля і пом'якшить зміни клімату в майбутньому, то й наслідки будуть в набагато меншій мірі серйозними". *(„Голос Америки")*

Варто остерігатися парацетамолу

ВАШІНҐТОН. – Управління з питань харчів і лікарств США (FDA) остерегло споживачів щодо риску розвитку рідкісних й небезпечних для життя алерґійних шкірних захворювань, пов'язаних з вживанням лікарських препаратів, котрі містять у собі парацетамол (ацетамінофен). Парацетамол – це популярний засіб, що понижує високу температуру тіла і знеболює, він входить у склад таких препаратів, як „Тайленол", „Панадол", „Калпол" та інших. FDA має намір офіційно вимагати подавати разом з препаратами, в які входить парацетамол, обов'язкову інструкцію з осторогою щодо можливих шкірних алерґічних реакцій. *(„Кореспондент")*

На дошці – через усе море

КІ-ВЕСТ, Фльорида. – 2 серпня 35-річний музикант Бен Фріберґ з Тенесі на дошці для серфінґу здолав 179-кілометрову віддаль між Портом Гемінґвея на Кубі і містом Кі-Вест на Фльориді, США, ставши першою людиною, котра здійснила таку незвичайну подорож. Дозволу на проведення цього запливу Б. Фріберґ чекав майже рік. Аби не обгоріти на сонці, хлопець одягнув довгі шкарпетки, сорочку з довгими рукавами і картуз з довгим козирком. Опинившись на березі, музикант сказав, що цим своїм вчинком хотів „посприяти мирові та взаєморозумінню між Кубою і США, а також пропаґувати здоровий спосіб життя". *(Радіо „Свобода")*

Е. Сновдена пригріла Росія

МОСКВА. – 3 серпня адвокат Анатолій Кучерена в етері телеканалу „Росія-24" повідомив, що російський уряд надав колишньому контрактникові Едвардові Сновденові, який викрав важливі державні таємниці США, політичний притулок терміном на один рік. *(„Кореспондент")*

Хто ж рубає гілку, на якій сидить?

Цією „гілкою“ є демографічний стан і потенціял кожної країни, тобто природна здатність суспільства до кількісного відтворення свого населення. Як і на кожній життєво важливій сфері, на демографії також позначаються зміни в розвитку держави, передусім – у матеріяльному, економічному житті. Отож можна говорити про певні тенденції, за якими спостерігають соціологи. Наприклад, чим більше в країні безробітних, тим менше у ній народжується дітей. Економічна криза в об’єднаній Европі в останні три-чотири роки неґативно вплинула на рівень народжуваности в країнах Европейського союзу. Та й до кризи вже були там підстави для занепокоєння. Кінець XX ст. приніс з собою таке парадоксальне явище, як падіння народжуваности і водночас збільшення середньої тривалости життя, а це – прямий шлях до старіння і загального зменшення кількости корінного населення.

Не оптимістичнішою є демографічна ситуація в сучасній Україні, де чисельність населення за 2012 рік зменшилася на 80 тис. осіб – до 45.553 млн. осіб. За перших п’ять місяців 2013 року населення України скоротилося ще на 70 тис. осіб і загалом склало 45.483 млн. осіб. Якщо нинішні визначальні тенденції збережуться, то, за даними Інституту демографії і соціяльних досліджень Національної Академії Наук, населення України до 2050 року складатиме приблизно лише 35 млн. осіб.

Головна проблема української держави – в тому, що коефіцієнт смертности там в останні роки вищий від коефіцієнту народжуваности. Щоб поліпшити цю небезпечну за наслідками демографічну ситуацію, українкам, згідно з підрахунками Міністерства оохорони здоров’я, треба народжувати по три-чотири дитини.

Тим часом теперішній „реґіональний“ уряд України вміє тільки безвідповідально виснажувати державний бюджет країни, а відтак шукає способів латати фінансові дірки, збільшуючи й без того надмірні тягарі податків на населення.

Від 1 липня набули чинности зміни до закону „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“, згідно з якими вагітні жінки та їхні працедавці мають платити новий податок. З соціяльної допомоги працівниці при її виході в декретну відпустку працедавець має сплатити 33 відс. від цієї суми – як єдиний соціяльний внесок, а сама вагітна – 2 відс. Згідно з тими ж змінами до закону, пологовий період тепер зараховуватимуть жінці до трудового стажу, але тільки тоді, коли буде сплачений цей єдиний соціяльний внесок. Не перший погляд, нібито є якась перевага: вагітна жінка дістає додаткові чотири місяці до свого трудового стажу. Однак, щодо працедавців, то вони цих нововведень, м’яко кажучи, не вітають. Журналісти з Радіо „Свобода“ провели невелике опитування на цю тему, й воно виявило, що працедавці не збираються дотримуватися цього нового закону. Деякі з власників підприємств відверто заявили, що через новий податок не прийматимуть на працю молодих жінок або звільнятимуть їх з праці перед декретною відпусткою.

Чи в таких умовах можна очікувати збільшення народжуваности в Україні? Київський координатор проєкту Европейського союзу з захисту трудових прав вагітних жінок Степан Тимочко, коментуючи згадані податкові нововведення, сказав в інтерв’ю для Радіо „Свобода“ (16 липня): „Цей закон погіршує загальну ситуацію, погіршує ставлення працедавців до молодих матерів, до вагітних жінок. Тепер юристи і професійні спілки повинні подумати, як мінімізувати неґатив, породжений непродуманими змінами до закону“.

Демографія навіть у розвинених, економічно сильних державах належить до проблемних ділянок. Про Україну й годі говорити. Її безсовісна, антинародна, економічно бездарна влада вже третій рік неспроможна знайти фонди для чергового перепису населення, хоч він, згідно з правилами ООН, мав відбутися ще в 2010 році.

ІСТОРІЯ

Розгром московського війська К. Острозьким під Оршею

Левко Хмельковський

В серпні 1514 року Московське князівство пішло війною на українські та білоруські землі, які тоді входили до складу Великого князівства Литовського. Московити після місячної облоги 31 липня здобули Смоленськ і вийшли на лівий берег Дніпра, неподалік Орші. Московським військом, що налічувало майже 80 тис. вояків, командували Князі Михайло Голіца-Булґаков та Іван Челяднін.

Після падіння Смоленська і польська шляхта почала збиратися на війну. У серпні 1514 року польські і литовські війська об’єдналися під загальним керівництвом короля Сиґізмунда. Армія налічувала 26 тис. кінноти та піхоти, кілька важких гармат.

Далі на битву це військо і свою ґвардію – волинців і подоляків – повів Князь Костянтин Острозький, який вирішив якнайшвидше дати генеральну битву, щоб супротивник не встиг закріпитися в захоплених містах.

Військо К. Острозького 6 вересня підійшло до Дніпра і почало шукати місця для переправи. Піхотинці перейшли ріку двома майстерно зведеними на човнах та плотах мостами, українці повели кінноту вбрід. Московити не зауважили переправи і залишили без охорони цю ділянку. Князь, побувавши раніше в московському полоні, добре знав їхню стратегію і не сумнівався, що І. Челяднін, впевнений у своїй перемозі, не завадить форсуванню ріки і чекатиме, щоб одним ударом покінчити з усім військом К. Острозького.

У війську було відслужено Молебень. Князь К. Острозький, звертаючись до свого війська з промовою, пригадав воякам славні подвиги їхніх предків та закликав їх бути мужніми та гідно захистити рідну землю від загарбників.

Вранці 8 вересня два війська були готові до битви. Близько полудня пішла у бій легка кіннота проти московського полку правої руки. Московити, однак, встояли й самі перейшли в наступ, але наштовхнулися на другу лінію оборони (піхота й гармаші), котра зупинила ворога. Цієї ж миті ліве крило армії К. Острозького перейшло в контрнаступ. Тричі піднімалися в наступ вояки лівого крила і врешті-решт змусили ворога відступити. К. Острозький особисто повів у бій литовців, українців і білорусів проти московського полку. Він бився, як простий вояк.

І. Челяднін кинув у бій підкріплення. Відчувши, що настає критичний момент, К. Острозький умовним сиґналом дав знак імітувати відступ. Московська кіннота погналася за „втікачами“, які навели московитів на свою засідку. З прибережної гущавини гримнули гармати. Московська кіннота в паніці кинулася втікати. За ними рушило військо на чолі з К. Острозьким, яке змело й Великий полк московитів, притиснуло їх до болотистої долини річки Кропивни, частково до Дніпра, і майже повністю знищило. Московські вояки кидалися в воду і масово гинули. Річку заповнили загиблі.

Розгром московського війська був повним. Воно втратило понад дві третини вояків, з 11 воєвод в полон потрапило шість, зокрема І. Челяднін і М. Голіца-Булґаков. Було знищено понад 30 тис. московських вояків, близько 8,000 взято в полон, захоплено багаті трофеї, зокрема всі московські прапори. Серед трофеїв знайшли і 1,000 кайданів, які московити приготували для бранців.

У війську К. Острозького полягло 4,000 воїнів. Унаслідок перемоги від ворога було очищено значну територію та відкрито шлях на Смоленськ. Великий князь московський Василій III мусив втікати з Смоленська до Москви. Однак, сталося те, чого боявся К. Острозький. Більшість шляхти вже не хотіла воювати й почала збиратися додому. Незабаром військо було розпущене.

СВОБОДА

Пам’ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

Вісті ЗУАДК-у

ДО УВАГИ КАНДИДАТІВ НА АМЕРИКАНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО

Інформаційне бюро ЗУАДК-у влаштовує курс американського громадянства, який почнеться 6-г вересня і триватиме до 15 жовтня 2013 року.

Лекції відбуватимуться по п’ятницях, від години 7-ї до 9-ї вечора, один раз в тиждень у приміщенні Злученого Українського Американського Допомогового Комітету при 1206 Cottman Ave. у Філядельфії.

Курс безкоштовний. Реєстрація -25 дол. (включає підручник, 100 питань і відповідей, 2 CD’s і інші потрібні матеріали).

Реєстрація відбудеться в п’ятницю, 6 вересня 2013 р. від 7-ої до 9-ої год. вечора в приміщенні ЗУАДК-у.

Просимо кандидатів зголошуватися вже тепер на число 215-728-1630 від понеділка до п’ятниці в годинах від 9:30 рано до 2:30 пополудні.

Кандидати на американське громадянство, які мешкають поза Філядельфією в США, можуть одержати пакет згаданого курсу виславши чек на 30 дол.(із зазначенням citizenship) на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee (UUARC)
1206 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Жертв ґвалтівників було більше

5 квітня цього року в Житомирі суд виправдав чотирьох молодих людей з Малина, які провели за ґратами майже сім років за вироком цього ж Апеляційного суду Житомирської області.

Факт скоєння злочину і провину підсудних було доведено слідством та судом під час дворічного розгляду справи у 42 судових засіданннях. Це була історія викрадення, жорстокого зґвалтування і вбивства 13-річної Маргарити Лісовської.

2 грудня 2005 року дівчинку, яка йшла пішки з школи додому, заштовхали до авта п’яні молодики, вивезли за місто і по черзі зґвалтували. Коли дівчинка сказала, що поскаржиться батькові, один з ґвалтівників металевим інструментом розтрощив їй голову. Під час скоєння злочину серед молодиків була Ганна Яковенко, яку злочинці попередили: „Скажеш хоч слово – буде так само!“

Зниклу дівчинку довго шукали, але марно. Лише згодом один чоловік з псом натрапив на тіло. Г. Яковенко розповіла про той страшний день. Чотирьох підозрюваних затримали.

Але згодом з матеріялів справи загадково зникли деякі слідчі епізоди, раптово змінився склад суду, Г. Яковенко відмовилась від попередніх свідчень. Усе ж злочинці були засуджені до тривалих термінів ув’язнення.

Минуло сім років. І раптом той самий суд виправдав усіх чотирьох та відпустив їх на волю.

Подія набула неабиякого розголосу, до Малина навідались журналісти, знімальні групи телеканалів. З’ясувалось, що в Малині орудувала банда ґвалтівників, від яких постраждали й інші дівчата.

Вирок Апеляційного суду Житомирської області не є остаточним, його оскаржено до Вищого спеціялізованого суду України. Розгляд справи відбудеться 15 серпня. Касаційну скаргу в інтересах потерпілої подав прокурор.

Віктор Котенко,
Малин, Житомирська область

Фраґмент пам’ятника на могилі Маргарити Лісовської. (Фото: svoboda.zhitomir.ua)

Зумисне „забута“ книжка

Українсько-польські взаємини можуть і повинні оздоровитися, дістати світлу перспективу, але для цього так звані „кресов’яки“ мають перестати бачити в українському оці тріску, а у своєму – не бачити колоди. Зокрема їм варто відмовитися від тенденційної інтерпретації подій 1918 року, історії Західньо-Української Народної Республіки і битви за Львів, яку необ’єктивні польські політики та історики досі називають „обороною Львова“.

В 1933 році у Львові д-р Абрахам Інслер підготував до друку книжку „Документи фальшу“, але вона відразу ж була заборонена польською владою, бо автор на конкретних фактах і документах засвідчив напад польської вояччини на євреїв в часі загарбання Львова в кінці листопада 1918 року.

Як відомо, 21 листопада того року, маючи п’ятикратну перевагу у живій силі та озброєнні, польські збройні формації придушили опір галицьких українців. Захопивши столицю Західньої України, польська армія розпочала напади на євреїв, звинувачуючи їх у підтримці українців.

Як пише д-р А. Інслер, в жахливу ніч з 22 на 23 листопада в єврейських дільницях почалися погроми. У єврейські квартали, що були щільно оточені польськими вояками, польське вуличне кримінальне шумовиння привезло бочки з нафтою та бензиною – і почалися підпали єврейських будинків.

У єврейських божницях та синагогах було знищено понад 100 тор, як пише д-р А. Інслер, „безцінних реліквій антикварної, релігійної та наукової вартости“. Грабунки тривали три дні і три ночі. Вбиті єврейські чоловіки, жінки та діти лежали на вулиці та в будинках.

Львівський погром євреїв викликав широкий резонанс в Европі. Поляки виправдували себе, грубо фальсифікуючи події. Наприклад, газета „Побутка“ писала, що „євреї почепили українські кокарди на шапки“, тобто підтримували український національновизвольний рух, а насправді Української Галицької Армії вже не було у Львові.

Розголос змусив уряд Польщі прислати до Львова з Варшави спеціяльну комісію, але й вона обмежилася фальсифікацією, зазначивши, що погром вчинили не вояки, а банди і це були „греко-католики і шумовиння мойсеєвої віри“.

Д-р А. Інслер, автор вищезазначеної книги, пройшов усі польські суди, так не добившись дозволу видати її. Нині вона зберігається в одному примірникові у Державному архіві Львівської області.

Ігор Федик,
Львів

Ми відстоюємо Україну

Районна організація Громадянського руху „Спільна справа“ провадить збір підписів за негайне припинення повноважень Верховної Ради та Президента України. „Спільна справа“ об’єднує людей різних політичних поглядів, які намагаються своєю діяльністю захистити державний суверенітет України. Наша районна організація не має доступу до засобів масової інформації та позбавлена можливости видавати свою аґітаційно-пропаґандистську продукцію.

Під час зустрічей ми намагаємося переконати земляків, що знищення промисловости та сільського господарства є головним завданням кримінально-олігархічного режиму. Дякуючи правозахистній групі Харківської обласної організації „Спільна справа“, надаємо безкоштовну юридичну допомогу мешканцям Великобурлуцького та Вовчанського районів, які були ошукані державними службовцями-хабарниками. Виступаємо проти закриття на селі шкіл, дитячих садків, клюбів і бібліотек. Намагаємося перешкодити вирубувати ліси. При районній організації створено молодіжну референтуру.

У 1989 році колишній політв’язень, український поет Степан Сапеляк створив Харківську філію Української Гельсінкської Спілки. Я написав до нього листа. Він щиро подякував мені за листа і дав правозахисні видання, які я роздав вчителям школи. Мене викликали на розмову до директора школи. Я розповів йому про свій намір створити у Великому Бурлуці осередок Спілки Української Молоді. Директор запропонував виступити перед школярами і вчителями школи. Я не здогадувався, що мені влаштовують пастку. Крім вчителів і школярів нашої школи, на зустріч зі мною прийшли керівники інших шкіл району, комсомольські працівники. Я вірив у щирість цієї зустрічі, тому був повністю правдивий. Розповів присутнім про діяльність українських патріотичних організацій. Коли я говорив, в актовому залі була мертва тиша. Після завершення промови учні почали вигукувати: „Йому не місце в нашій школі!“. Я був змушений припинити навчання в школі.

Незабаром у Великому Бурлуці осередок СУМ став реальністю. До мене приєднались старші за віком фельдшер Віктор Доля та робітник Олександер Черський. Наймолодшим був мій двоюрідний брат Володимир Кухаренко. Хоча осередок складався з чотирьох осіб, наша діяльність занепокоїла владу. Вечірньої пори мене побили місцеві хулігани Сергій Смирнов та Андрій Котов.

У 1990 році з моєї ініціятиви було створено районну організацію Народного Руху України, до якої увійшли п’ять осіб – фельдшер, вчитель, юрист, лікар і художник. Недруги почали розсилати мешканцям району рукописні листи обурливого змісту, під якими стояло моє прізвище. Люди докоряли моїм батькам.

На початку червня 1991 року осередок СУМ, який на той час нараховував вже дев’ять членів, вирішив вшанувати пам’ять земляків – жертв більшовизму. Ми вирішили на центральному кладовищі встановити пам’ятний знак – березовий хрест. Наступного дня на кладовищі зібрались десятки мешканців нашого району. Прибула делеґація Харківської крайової організації Руху та представники СУМ. Нас оточили працівники міліції, районні компартійні, комсомольські функціонери та хулігани, яких з усього району привезли дільничні інспектори. Ми не змогли провести Панахиду, але довели владі, що маємо підтримку серед населення.

Після 24 серпня 1991 року ми з нетерпінням чекали на 1 грудня 1991 року – Всеукраїнський референдум. Місцеві рухівці аґітували за В’ячеслава Чорновола, а ми, сумівці, бачили Президентом України іншого кандидата – Левка Лук’яненка. Ми організовували зустрічі з виборцями, розклеювали плякати та розповсюджували листівки. За день до референдуму комсомольці Борис Горбушин та Віталій Канівець поранили депутата Львівської обласної Ради Євгена Шабата. Це сталося на очах всіх учасників віча. Працівники міліції затримали зловмисників, але вони так і не були покарані.

Після референдуму 1 грудня 1991 року ми зрозуміли, що боротьба за вільну Україну буде ще тривалою.

В’ячеслав Виноградов,
Великий Бурлук, Харківська область

Керівник Громадянського руху „Спільна справа“ на Харківщині Антоніна Кравченко і активісти з Великого Бурлука В’ячеслав Виноградов (зліва) та Володимир Бондар.

Головна управа ОУА „Самопоміч“ провела з’їзд

Дарія Дроздовська

НЮ-ЙОРК. – 2 червня відбувся 31-ий з’їзд Головної управи Об’єднання українців Америки (ОУА) „Самопоміч“. Голова управи Олег Лопатинський привітав о. Теодозія Ільницького з Української католицької церкви св. Юра, делеґатів, голову Ню-Йоркської Округи Союзу Українок Америки Галину Романишин та всіх присутніх. Він згадав про те, що ОУА має майже 65 тис. членів, підтримує Світовий Конґрес Українців, Український Конґресовий Комітет Америки та інші організації.

Хвилиною мовчання присутні вшанували пам’ять померлих членів управи. Молитви провів о. Т. Ільницький.

За Головну управу звітували О. Лопатинський, перший заступник голови Ярослав Оберишин, протоколярна секретарка Надія Савчук, скарбник Володимир Сафян, від Контрольної комісії – Анастазія Гірняк, від Номінаційної комісії – Оксана Лопатинська, від Верифікаційної комісії – Анна Сафян, від відділу у Ню-Йорку – Наталія Дума, від відділу у Керґонксоні – Олег Стецик.

Після обговорення звітів А. Гірняк запропонувала надати абсолюторію та признання уступаючій управі, на що з’їзд одноголосно погодився.

Члени Головної управи та голови відділів Об’єднання українців Америки „Самопоміч“.

На пропозицію О. Лопатинської було обрано нову управу, до якої увійшли О. Лопатинський – голова, заступники – Я. Оберишин, Оля Іваськів, Микола Дармохвал, Н. Савчук – протоколярна секретарка, В. Сафян – скарбник, Ірина Д’Алесіо, О. Лопатинська – референтки Суспільної опіки, вільні члени Н. Дума, Дарія Дроздовська, А. Гірняк, Анна Крайняк, Галина Грицик, Петро Грицик. Контрольна комісія – Павло Літепло, А. Гірняк, Ілля Шевчук. Товариський суд – Володимир Корнага, Іван Лучечко, Г. Романишин.

О. Лопатинський подякував за довір’я та закликав всіх членів управи до співпраці.

Закінчився з’їзд спільною молитвою. Опісля відбулася товариська зустріч.

Перший запис юної співачки

Левко Хмельковський

НЮ-ЙОРК. – Студія звукозапису „Maestro Music“ створила компакт диск „Українка“ з піснями у виконанні Андреї-Франчески Попович з Лонґ-Айленду, Ню-Йорк.

На диску – 14 пісень, шість з яких написала Заслужена артистка України Лілія Остапенко, котра вчила співати юну солістку і готувала її до запису своїх пісень, написаних на слова Віктора Герасименка, Анатолія Житкевича, Вадима Крищенка, Миколи Сингаївського. Також на диску є пісні інших українських авторів в аранжуванні Юрія Зорі та Романа Тодорука.

А.-Ф. Попович – дочка священика, народилася в Румунії і звідти з батьками приїхала до США. В румунському краї влада неприязно ставилася до української мови, але в родині спілкувалися українською мовою, а українські пісні співала дочці мама Наталя. У солістки є молодша сестричка

Христинка і братик Андрійко, який підспівує їй у трьох піснях на диску.

Юну співачку підтримали Владики Павло Хомницький, Василь Лостен, заохотили виступати на святах і фестивалях, а також записати співи у студії.

Компакт-диск можна придбати за 10 дол., звернувшись до Наталії Попович на тел.: 631-882-0822.

На Союзівці відбулася перша тура „Табору Пташат"

Учасники „Табору Пташат" на Союзівці.

Олександра Завадівська

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – На Союзівці 23-29 червня відбулася перша тура „Табору Пташат". Молоденькі „пташата" віком 4-6 років – 31 учасник – приїхали з Ню-Йорку, Ню-Джерзі, Конектикату, Фльориди, Масачусетсу, Вірджінії і навіть з далекої Швеції, щоб таборувати з батьками під проводом комендантки-спартанки Зезі Завадівської.

Вже 25-ий рік „Табір Пташат" відбувається на Союзівці. Табір проводить пластовий курінь „Перші Стежі". Усі табори перебувають під опікую Неонілі Сохан з цього куреня.

Табір складався з роїв „Орли", „Фламінґо", „Ціп'ятка", „Папуги" та „Каченята". Кожний рій мав свою власну роєву пісню та шапочку.

Діти займалися роєвими заняттями, майструванням, спортом та співом. Тема цьогорічного табору була „Пори року". За цією темою дітям розповідали казки, вони майстрували снігових баб та пінґвінів на зиму, страхопудів на осінь, співали колядки на зиму, гаґілки на весну.

Також щодня діти мали якусь спеціяльну програму. Одного дня поїхали на фарму, де збирали суниці і годували худобу.

Другого дня відбувся маленький карнавал під шатром, де представники Українського Народного Союзу пригощали „пташат" морозивом. У бібліотеці відбувся „вогник", бо дощ надворі перешкодив, на „вогник" загостив пластун о. Іван Кащак.

Несподівано для дітей приїхали пожежники з Кергонксону з своїми спеціяльними автами і розповіли дітям про свою працю та пожежні машини. Навіть залучили помпу, щоб показати дітям, з якою силою до вогню йде вода. Подарували дітям різні книжечки та дарунки на пам'ять про зустріч.

Останнього вечора табору „пташата" мали свій маленький виступ з піснями, котрі вони вивчили. Булава табору поставила сценку „Попелюшка" на розвагу дітей та батьків. Представники Українського Народного Союзу пригощали батьків напоями, а дітям вручили пам'яткові торбиночки.

В суботу вранці учасники табору зфотографувалися в жовтих таборових сорочинках. Були роздані дипломи.

Булава табору: сестрички Дора Іскало, Сяня Мулик, Мотря Яремко, Ореста Білоус, Світлана Марків, Світлана Рокицька, помічниця Анна Паксі, інструктори з майстрування Іра Крамарчук та Лія Котис.

Булава першої тури подякувала працівникам Союзівки за розміщення табору та опіку над таборовиками.

США реаґує...

(Закінчення зі стор. 5)

чаючи республіку Грузія", відповісти на політичні переслідування російських дисидентів – „таких, як Михайло Ходорковський і Олексій Навальний".

Вашінґтон заздалегідь попереджав, що надавати допомогу Е. Сновденові не слід, і всім країнам, які це зроблять, загрожують „неґативні наслідки" такого рішення. А Державний секретар Джон Кері з цього приводу нагадав: „За останні два роки ми передали Росії сімох ув'язнених, видання яких вона домагалася. Тому дуже важливо, щоб російська влада у відповідь також діяла згідно з законом". Крім усього, США надали Росії офіційні ґарантії, що, в разі повернення до Америки Е. Сновденові не загрожуватиме страта, і з ним не будуть жорстоко поводитися.

Після того, як стало очевидно, що Е. Сноуден користується непрямою підтримкою російської влади (без її допомоги він не міг би провести прес-конференцію в транзитній зоні летовища „Шереметьєво"), деякі конґресмени і сенатори заявили про поразку політики „перезавантаження" і закликали до перегляду взаємин з Росією.

Найчастіше звучала порада, щоб Президент Б. Обама відмовився від поїздки до Росії на зустріч „Великої двадцятки" 5-6 вересня, або, як мінімум, від особистої зустрічі з російським Президентом В. Путіним.

26 липня Комітет з асиґнувань Сенату США одноголосно проголосував за запровадження торговельних чи інших санкцій проти Росії або будь-якої іншої країни, яка надасть політичний притулок Е. Сновденові.

Американські засоби масової інформації одностайно прогнозують, що рішення Росії надати притулок Е. Сновденові неґативно вплине на взаємини Москви і Вашінґтону. Питання полягає в тому, наскільки серйозним виявиться цей вплив. Ось, наприклад, погляд на цю справу проф. Стівена Лонґа з Університету Річмонду: „У нас і так досить напружені взаємини з паном Путіним, і його відповідь на всю історію зі Сновденом, здається, була спрямована на те, щоб дати російському керівникові певний важіль у взаєминах і, можливо, заробити деякі очки вдома на протистоянні з США. Він, схоже, не усвідомлює, як цінний і важливий Сновден для Сполучених Штатів, і я не впевнений, що він розуміє, яку відповідь це може породити у Вашінґтоні".

Професор Університету Фічбурґу Джошуа Сперо вважає дивним, що викривач американських спецслужб отримав притулок у країні, влада якої розуміє слово „демократія" зовсім не так, як розуміє він.

Мені здається малоймовірним, що Білий Дім негайно ухвалить рішення про те, скасовувати або не скасовувати зустріч президентів, – вважає директор Центру Росії та Евразії дослідницької корпорації RAND Ендрю Вайс (RAND Center for Russia and Eurasia). – Найближчими днями Вашінґтон відвідають Міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров і російський Міністер оборони Сергій Шойґу. Їхні переговори з американськими колеґами повинні підготувати умови для зустрічі президентів. На мій погляд, Білий Дім зволікатиме з прийняттям остаточного рішення до закінчення цих переговорів". *(„Голос Америки")*

ШАНОВНІ ДОПИСУВАЧІ! Щоб прискорити опублікування в газеті Ваших статтей, листів та інших кореспонденцій, просимо надсилати їх до редакції електронною поштою svoboda@svoboda-news.com у форматі DOC.

Відкрили пам’ятні знаки воїнам УНР

Учасники відкриття хреста на могилі козака Спиридона Тропка. (Фото: Дмитро Кропотов)

Павло Подобєд

ВЕРХНЬОДНІПРОВСЬК, Дніпропетровська область. – 21 липня Благодійний фонд „Героїка“ відкрив два пам’ятні знаки присвячені воїнам Армії Української Народної Республіки: меморіяльну дошку сотникові Никифорові Авраменкові та пам’ятник на могилі козака Спиридона Тропка.

Н. Авраменко (1893-1973) брав участь у Першій світовій війні, з листопада 1917 року служив у військах Центральної Ради, у 1918 році був комендантом штабу Окремого запорізького загону, потім – Лівобережного фронту, а у 1919 році – Запорізького корпусу, був учасником Першого Зимового походу. На еміґрації він жив у Польщі.

С. Тропко (1895-1918) – учасник боїв за Катеринослав, загинув у збройній сутичці з махновцями, похований у рідному селі.

Галина Авраменко, рідна донька сотника, яка мешкає у Познані, передала до Верхньодніпровська землю з могили батька. Ця земля, в пам’ять про Авраменка, була розсипана над клюмбою з квітами, що на подвір’ї церкви.

Священик Української Православної Церкви Київського патріярхату о. Дмитро Гедз разом з своєю громадою підготував концерт хору, який співав народних та стрілецьких пісень. На вшанування Н. Авраменка не прибули представники місцевої влади.

Того ж дня у сусідньому селі Дніпровокам’янка було відкрито пам’ятник на могилі С. Тропка. Місцевий селянин Василь Сідак зберіг місце поховання воїна. На його могилі встановлено петлюрівський хрест. Освячення пам’ятника здійснив о. Сергій Окунєв з УПЦ КП.

Урочисто перепоховали вояків дивізії „Галичина"

Марта Осадца

ЧЕРВОНЕ, Львівська область. – 21 липня відбулося урочисте вшанування пам'яті українських вояків дивізії „Галичина", котрі в липні 1944 року полягли у битві, відомій в історії як „Бродівський котел". Було відслужено Панахиду біля пам'ятного знака на горі Жбир у селі Ясенові. Відбулися покладання квітів до пам'ятника дивізійникам від обласної і районної влад та громадських організацій Львівщини, віче та концерт, присвячений борцям за волю України.

Автобуси з прибулими зі Львова дивізійниками, представниками влади і громадськости вирушили до села Підгірці, де також був відслужений Молебень біля Пантеону примирення учасників військових формувань 1950-років.

Потім учасники урочистостей вирушили до села Червоне Золочівського району, де на військовому меморіяльному кладовищі вояків дивізії „Галичина", полеглих у битві під Бродами, відбулося урочисте перепоховання останків 16 вояків-дивізійників, віднайдених пошуковцями комунального підприємства Львівської обласної ради „Доля" і членами Товариства пошуку жертв війни „Пам'ять" на околиці села Гологори, а також двох червоноармійців, віднайдених товариством „Пам'ять" у селах Зозулі та Зашків.

Урочисте перепоховання вояків дивізії „Галичина". (Фото: zik.ua)

В урочистому перепохованні взяли участь ветерани-дивізійники, представники влади і громадсько-політичних організацій, студентська та шкільна молодь. Під час перепохования на честь полеглих пролунала військова сальва.

Опісля на галявині, неподалік від кладовища, відбулося театралізоване військово-історичне дійство – реконструкція останнього бою Бродівського оточення, що відбувся 22 липня 1944 року між селами Червоне (Лядське) та Ясенівці. Спогадами про ті буремні часи поділився дивізійник, учасник УПА Зенон Врублевський.

Поштовий блок з нагоди свята

КИЇВ. – 28 липня в Україні введено в обіг для оплати послуг поштового зв'язку поштовий блок „1025 років хрещення Київської Русі" з однієї марки.

Це спільний випуск „Україна-Росія-Білорусь". На поштовому блоці зображено фреску Віктора Васнецова „Хрещення киян", що розташована у Патріяршому катедральному соборі св. Володимира Української Православної церкви Київського патріярхату в Києві.

Фреску в соборі сфотографував Олег Солдатенко, а марку намалював Кость Лавро. Спеціяльні погашення відбулися у Києві та Севастополі. *(„Укрпошта")*

НОВІ ВИДАННЯ

Хорватський збірник про Закарпаття

Богдан Ліський

У Заґребі, столиці Хорватії, опубліковано збірник праць українських науковців у перекладі хорватською мовою про українське Закарпаття („Zakarpats'ka Ukrajina: povijest – tradicija – identitet". Zagreb, 2013, 420 стор.) Книга підготовлена у співробітництві з вченими Ужгородського університету, опублікована за підтримки представника національних меншин в Хорватському парляменті та за участи Хорватсько-українського товариства. Упорядник – проф. Євген Пащенко, завідувач Катедри української мови і літератури Філософського факультету Заґребського університету.

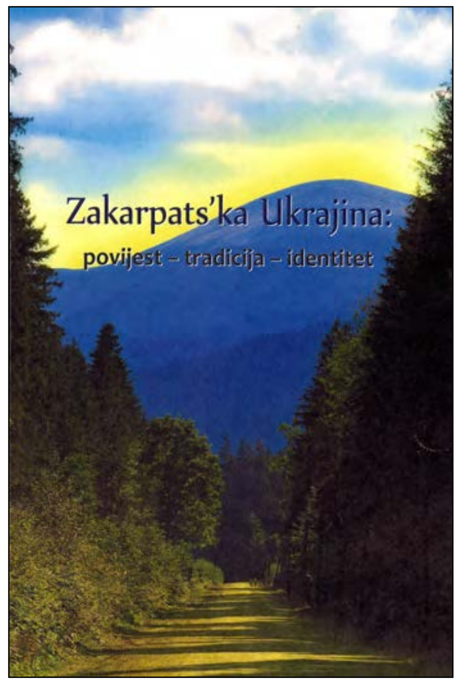
У статті „Закарпаття як вступ до України" пояснюється звернення до цієї теми потребою представити хорватській науковій авдиторії та широкому загалові окремі реґіони України, які можуть становити інтерес для Хорватії.

Книга – перша ластівка в задуманому проєкті „Шлях крізь Україну", яку катедра плянує представити перекладами праць відомих науковців України. Готується до друку збірник „Українські Карпати", у плянах – збірник „Галичина".

Перший розділ збірника, названий „Ім'я, простір, традиція" вносить роз'яснення назв „Русь", „русини" як автентичне ім'я українців, що підтверджується працями таких авторитетних вчених, як академік Дмитро Наливайко, з показом сприйняття в Західній Европі країни як Русі ще з доби середньовіччя. Переклади ужгородського етнолога Михайла Тиводара з його найновішої книги про етнокультурний розвиток Закарпаття засвідчує етнічну цілісність населення західньої частини України.

Праця відомого мовознавця Павла Чучки про формування національної свідомости закарпатських українців уводить у драматичну проблематику цього реґіону. Його пов'язаність з цілісною Україною представляє наступний розділ, „Карпатська Україна", в якому Микола Вегеш, Василь Довгей

(Закінчення на стор. 18)

Альманах прикарпатських письменників

Василь Щеглюк

Вийшов друком другий альманах прикарпатських письменників, науковців, журналістів, працівників культури, громадських діячів „З горіха зерня", присвячений майбутньому 20-річчю свята ліричної Франкової поезії в селі Лолині Івано-Франківської области, що має відбутися у серпні цього року. (Перший альманах „Столиця Франкового серця" з'явився у 2006 році.)

Як пише у передмові голова Івано-Франківської обласної організації Спілки письменників України Євген Баран, цього літературно-мистецького свята чекають не тільки літератори, але й самі лолинці. Так плекається традиція.

Пише Василь Олійник, поет-долинянин, який був серед перших організаторів свята у 1993 році і є ним незмінно: „Тепер усі дороги ведуть до Лолина. Та перша дорога – Франкова, адже саме він у липні 1874 року на запрошення о. Михайла Рошкевича прибув до Лолина. І можливо б, ці відвідини зосталися непоміченими, якби не було Ольги, в яку молодий Франко закохався".

Книга має 380 стор. з твердими кольоровими обкладинками. Есеї, розвідки, наукові статті, образки, оповідання відомих авторів увійдуть у золотий фонд української Франкіяни. Авторів у книзі аж 57, самих тільки поетів і поеток – 41. Є серед них відомі поети зі Львова, троє з яких народились на Івано-Франківщині. Можна порадіти за вагомі здобутки 15 членів двох літературних студій – це потужний фонд, зрощений словом Каменяра, як теперішній, так і майбутній. Серед поетичних творів є зразки високого надхнення, переповнені любовними емоціями. Є і патріотична лірика, що базується на образах та метафорах.

Творчі здобутки літературних студій „Бистрінь" з Надвірної та „Сонячна криниця" з Долини мають дві спільні, дуже характерні риси: перша – в обох переважає жіноча стать, друга – майже всі їхні учасники талановиті.

Влучно сказала про І. Франка поетеса-медик Юлія Мицик:

Відлуння сторінок його життя
Звучить і досі у старому Лолині…

За підготування книги треба подякувати упорядникові Василеві Олійникові і його помічникам.

Оптимістичних висновків можна зробити багато, але найголовніший – один: українське слово, наша лірична поезія міцно стоять на підвалинах, закладених Тарасом Шевченком, І. Франком та іншими клясиками. Традицію, яка перейшла вік юності і живе у карпатському селі Лолині, варто запозичити й розвивати в інших селах та містах, що теж мають ким і чим пишатись.

Львів

З приводу придбання альманаха „З горіха зерня" можна звернутися до його упорядника Василя Олійника з Долини на тел: (380-97) 891-0855.

Книга про депортації українців з Польщі після Другої світової війни

„Wygnani na stepy. Przesiedlenia ludności ukraińskiej z Polski na południe Ukrainy w latach 1944-1946" (Вигнані в степи: депортації українського населення з Польщі на південь України в 1944-1946 рр.), 382 стор., ілюстрації, м'яка палітурка, 34.95 дол.

Видана Товариством українців у Польщі при фінансовій підтримці Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика Канадського інституту українських студій (КІУС) та родини Коваликів, польськомовна монографія Романа Кабачія — це детальна аналіза низки депортацій українців з їхніх споконвічних земель у сьогоднішній східній Польщі (як от Лемківщина) до південних реґіонів Радянської України (насамперед Херсонська, Миколаївська, Одеська й Донецька області) в 1944-1946 року.

Організовані комуністичними владами СРСР і Польщі, ці переселення були спрямовані на значне зменшення густоти корінного українського населення на підвладній Польщі території та ліквідацію підтримки українського підпільного визвольного руху.

У книзі також ідеться про брутальну кампанію „совєтизації" вигнанців на нових місцях розселення та старання депортованих українців зберегти свою ідентичність.

Роман Кабачій — історик, випускник Херсонського педагогічного університету та Люблінського університету. Нині працює в Інституті масової інформації в Києві.

Книгу можна придбати у Видавництві КІУС. Поза межами Канади ціни в доларах США. Замовлення можна зробити кредитною карткою через захищену електронну систему (www.ciuspress.com), е-поштою (cius@ualberta.ca), телефоном (780-492-2973), факсом (780-492-4967) або поштою: CIUS Press, 430 Pembina Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2H8.

КІУС

НОВИНИ НАУКИ

Відзначено 20-річчя Інституту історичних досліджень

ЛЬВІВ. – 25 липня минуло 20 років з дня створення Інституту історичних досліджень Львівського національного університету ім. Івана Франка. Інститут був створений завдяки щедрій пожертві родини Петра й Іванни Стельмахів з Місісаґи, Онтаріо, які заснували свій вічний фонд при Канадському інституті українських студій у 1989 році, та за підтримки відомих істориків Ярослава Дашкевича і Франка Сисина.

На відзначення 20-річчя відбулась конференція „Історія України XIX-XX ст.: нові підходи та інтерпретації", у якій взяли участь відомі історики з України Станіслав Кульчицький та Олексій Гарань з Києва, Федір Турченко з Запоріжжя, Володимир Фенич з Ужгороду, Володимир Баран з Луцька та з-за кордону – Оля Гнатюк з Польщі, Ф. Сисин з Канади та Леонід Герець з США. Виступи і дискусії були зосереджені на історії Церкви, Першої і Другої світових воєн, українській історії після розпаду СРСР, українському національному рухові у біографіях його діячів.

На відкритті конференції (зліва): Ярослав Грицак, Федір Турченко, Франко Сисин, Володимир Фенич, Роман Шуст, Станіслав Кульчицький, Віталій Лозовий. (Фото: КІУС)

З темою останньої секції перегукувалася презентація нової книги, виданої інститутом у співпраці з іншими науковими інституціями України й Канади – першого тому творів Михайла Зубрицького, відомого громадського діяча, науковця та пароха села Мшанець на Самбірщини. У презентації брали участь професори Степан Вовканич, Мар'яна Долинська, Ф. Сисин та Л. Герець.

На конференції був представлений черговий випуск журналу „Україна модерна". До ювілею виданий бібліографічний покажчик видань інституту.

КІУС

Поезія Райнера Марії Рільке в українських перекладах

НЮ-ЙОРК. – 27 квітня в Науковому Товаристві ім. Шевченка відбулося друге читання з серії „Світова поезія в українських перекладах". Такі читання в НТШ-А набувають своєрідної традиції та популярности, в першу чергу – завдяки ретельному доборові світових авторів, чия поезія сприймається сьогодні як клясичне надбання. Цього разу вечір було присвячено німецькому поетові Райнерові Марії Рільке (1871-1926).

Р. М. Рільке – визначний німецький поет, автор збірок поезій „Книга образів" („Buch der Bilder", 1902), „Часослов" („Stundenbuch", 1905), „Нові вірші" („Neue Gedichte" I-II, 1907-1908), „Дуїнянські елегії" („Duineser Elegien") і „Сонети до Орфея" („Die Sonette an Orpheus", 1923), прозових творів „Листи молодому поетові" (1903-1905), роману „Записки Мальте Ляурідса Бріґґе" („Die Aufzeichnungen des Malte Laurids Brigge", 1910).

Олександер Мотиль і Василь Махно в НТШ-А.

Пригадаємо, що для першого читання було вибрано вірші французького поета Сен-Жон Перса (1887-1975). Переклад як явище культури завжди озцінювався будь-якою національною літературою як своєрідне і необхідне доповнення, бо література потребує свого постійного увиразнення і оновлення. Не становить виключення й українська література.

Прикметною особливістю таких читань є те, що тексти кожного поета читаються мовою оригіналу і також українською. Цього разу німецькою мовою читав Олександер Мотиль, а українські переклади Павла Тичини, Богдана Кравцева, Миколи Бажана, Василя Стуса і Мойсея Фішбейна – Василь Махно.

Вибір поетичного слова Р. М. Рільке для представлення ширшій публіці зумовлено кількома міркуваннями: по-перше ця поезія вплинула свого часу на европейський модернізм і, за висловом письменника Роберта Музіля, Р. М. Рільке довів до досконалости німецьку поезію і „ця досконалість визначається історичним становищем його ліричної творчости". Іншими словами, вплив, який переростає не лише естетичну властивість будь-якої творчости, але й впливом, який виходить за її межі, набуває своєрідного суспільного статусу. По-друге, Р.

(Закінчення на стор. 18)

Мистецький Харків, 1920-ті роки

Даґмара Турчин-Дувірак

ТОРОНТО. – 17 травня у приміщенні ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації з останньою для цьогорічного весняного сезону доповіддю в Науковому Товариства ім. Шевченка виступила молода дослідниця-театрознавець Мейгил Фавлер, стипендіянт Фонду Петра Яцика при Торонтському університеті.

В минулому професійна актриса, М. Фавлер особливо цікавиться театром. Докторська дисертація, яку вона захистила у Прінстонському університеті в США в 2012 році, присвячена театрові Радянської України міжвоєнного періоду. Доповідь, яку вона представила на засіданні НТШ, була зосереджена на Харкові 1920-их років та ключовій фігурі видатного українського театрального режисера Леся Курбаса.

Від самого початку було видно, що науковець захоплений предметом свого дослідження. Неукраїнка з походження, д-р Фавлер чудово володіє українською і російською мовами, що дало їй можливість безпосередньо ознайомитися з багатими архівними матеріялами України. Фотодокументи, якими вона ілюструвала свою доповідь, прекрасно відтворювали атмосферу тих років, сповнену захоплюючих плянів, далекосяжних проєктів, високих надій та безмежного ентузіазму.

На думку М. Фавлер, 1920-ті роки у Харкові були епохою розквіту нової української артистичної богеми. Мистецька еліта зосереджувалася в трьох кварталах навколо Театральної площі, де містилися редакції центральних газет, популярні бари та кав'ярні, як от славнозвісна „Пок", і де розгортався барвистий „літературний ярмарок": тут задумувалися, творилися, обговорювалися, продавалися і купувалися літературні твори.

Однак, життя артистичного бомонду в Радянській Україні мало свої особливості: радянська мистецька еліта була тісно пов'язана з державою і партією. З одного боку, мистці прагнули використовувати державу як в сенсі фінансування їхніх проєктів, так і просто працюючи в державному апараті. Наприклад, письменник Юрій Смолич був інспектором в Міністерстві освіти. З другого, партійні органи постійно стежили за українськими мистцями, посилаючи своїх інформантів до осередків літературної еліти. М. Фавлер знайшла в архівах свідчення таких інформантів, які писали доноси під псевдонімами та знали все про літературну еліту.

Таким чином, хоча український радянський бомонд того часу можна в певному сенсі порівнювати до

Д-р Мейгил Фавлер. (Фото: Дарія Даревич)

артистичної еліти західнього світу, все ж його аж ніяк не можна вважати „публічною сферою" в Габер-

(Закінчення на стор. 16)

РОДИННЕ КОЛО

Писанки моєї племінниці Ірини Вах

Ярослав Колодій

При кінці 1943 року я попрощався з моєю родиною і не мав жодних контактів з нею аж до 1990 року. Після 50-річного перебування за межами України, у 1993 році, я поїхав до рідної хати, де привітала мене моя сестра Оля.

Мій батько помер в 1973 році, а мама в 1988 році. Молодший брат Олександер був арештований у Львівському університеті ім. Івана Франка в 1950 році, і ми не знаємо, що з ним сталося. З моєю наймолодшою сестрою Зеновією, професором Львівської політехніки, був одружений письменник Аркадій Пастушенко. Зеня померла на 43-му році життя, а двоє малих дітей Пастушенків виховала моя мама.

Припадково у Львові, в будинку „Просвіти“, на вулиці Друкарській, я зустрів письменника Романа Іваничука, який кільканадцять років працював з А. Пастушенком в часописі „Жовтень“. Я дізнався про художню творчість дочки Пастушенків – у заміжжі Ірини Вах. Вона учителює в Академічній гімназії у Львові.

І. Вах (Пастушенко) народилася на Тернопіллі, художню та педагогічну освіту здобула на художньо-графічному факультеті Івано-Франківського університету ім. Василя Стефаника, трудову і творчу діяльність розпочала у ткацьких майстернях Львівського художньо-виробничого комбінату. Писанки почала писати у 1988 році. Є керівником студії „Художня майстерня“. Окрім писанок, І. Вах захоплюється вишиванням, бісероплетінням, ткацтвом. Вона була учасницею багатьох виставок в Україні і за кордоном. Її писанки зберігаються у багатьох музейних та при-

(Закінчення на стор. 16)

Ірина Вах проводить заняття з дітьми.

ПАНОРАМА ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Відзначили 150-ліття Євгена Петрушевича

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – 3 червня у місті відзначили 150-річчя від дня народження громадського і політичного діяча, посла австрійського парламенту у 1907-1918 роках, голови Української парламентської репрезентації, члена Директорії УНР (1919 рік), Президента Західньо-Української Народної Республіки Євгена Петрушевича (1863-1940).

Представники обласної та міської влад і громадськости поклали квіти до каплиці на Личаківському цвинтарі, де похований Є. Петрушевич.

Також відбулося спеціяльне погашення художнього маркованого конверта до 150-річчя від дня народження Є. Петрушевича.

Ювілейна монета України з зображенням Євгена Петрушевича.

Просвітяни підбили підсумок праці

Галина Єгорова

ЗАПОРІЖЖЯ. – 15 червня відбулася звітно-виборна конференція обласного об'єднання Всеукраїнського Товариства „Просвіта" ім. Тараса Шевченка. На конференцію прибули 58 делегатів.

Головою на наступні чотири роки знову обрано Олега Ткаченка, а також делегатів на з'їзд Товариства „Просвіта", який відбудеться 15 вересня цього року.

Звітує голова запорізької „Просвіти" Олег Ткаченко. (Фото: Михайло Мішин)

Наталія Осьмак відвідала Городок

Ірина Лопатнюк

ГОРОДОК, Львівська область. –У Народному домі 7 червня відбулося вшанування пам'яті Президента Української Головної Визвольної Ради (УГВР) Кирила Осьмака, у якому взяла участь його донька Наталія Осьмак.

Відкрив зустріч журналіст Роман Смілка, який прочитав свою композицію на основі поеми Дмитра Павличка „Кирило Осьмак".

Учасники зустрічі переглянули фільм „Незламний президент", створений у 1997 році, який знайомить з непростою долею провідника УГВР та його сім'ї.

Н. Осьмак представила роман Віктора Жадька „Кирило Осьмак: заповідаю вам Україну", побудований на документальних фактах.

Учасники зустрічі (зліва): Ганна Штих – голова районної організації Ліґи українських жінок, Наталія Осьмак, Роман Смілка – журналіст, член районного товариства „Просвіта".

Представлено сьому книгу Л. Василів-Базюк

Володимир Рожко

ЛУЦЬК. – 14 травня у Волинській обласній бібліотеці ім. Олени Пчілки відбулася презентація вже сьомої книги Любови Василів-Базюк з Торонто „Крізь пекло на землі" (Чернівці, „Букрек", 506 стор.).

Думками про книгу поділилися о. Василь Лозовицький, колишній стипендіят авторки о. Федір Устимчук, історик Володимир Пришляк та інші.

Герої книги – друзі дитячих років, з якими аворка зустрілася через 63 роки і дізналася про тих, хто вижив, а хто залишився в Сибіру і Казахстані.

Л. Василів-Базюк народилася у селі Видерта на Поліссі. Канада стала їй другою батьківщиною.

Учасники презентації біля виставки книг Любови Василів-Базюк.

„Вінок Дунаю" на бруківці Одеси

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – Етнічний фестиваль „Вінок Дунаю" відбувся 23-25 травня у центрі міста.

Учителька української мови Валентина Череднюк розповіла про мистецьку студію „Батьки і діти", яку створив Олександер Гаркавенко. Господиня сільської садиби „У Маланки" в Татарбунарах Меланія Врем'я представила цей музей, а вінничанка Людмила Радько презентувала Державний історико-культурний заповідник „Буша".

Була виставка-продаж текстильних ляльок з тернопільської майстерні „Коза-дереза". Виступили ансамблі „Дністровські зорі" з Білгорода-Дністровського, „Калина" з одеського палацу культури „Чорноморка", співочі гурти товариства „Чеська беседа" та Центру болгарської культури, інструментальні й танцювальні колективи кількох дитячих музичних шкіл.

Юним одеситкам до лиця українські віночки. (Фото: Сергій Горицвіт)

Патріоти вшанували Романа Шухевича

Рінат Ковбасюк

КРИВИЙ РІГ. – 30 червня міська організація Народного Руху України та Товариство автономних націоналістів за підтримки інших громадсько-політичних формувань Кривбасу вшанували 106-ту річницю від дня народження Героя України Романа Шухевича та 72-гу річницю від дня проголошення у Львові Акту Незалежности України.

Учасники акції пройшли центральними вулицями міста, скандуючи патріотичні гасла, до пам'ятника Тарасові Шевченкові.

Урочиста хода в Кривому Розі. (Фото: Ігор Колесник)

СПОРТ

Турнір з копаного м’яча української діяспори

Омелян Твардовський

КІНҐСТОН, Ню-Йорк. – Протягом тижня, від 29 червня до 6 липня, тривав міжнародний турнір з копаного м’яча. Змагалися українські збірні дружини: дві з США („сині“ і „червоні“) та по одній з Англії, Канади і Австралії.

Усі змагання Міжнародного українського футбольного турніру (IUFT) відбулися в околицях популярних українських літніх осель – Союзівки в Керґонксоні і оселі Спілки Української Молоді в Еленвілі, а також „Гадсон Велі Різорт“, де управителем є колишній провідний відбиванкар „Чорноморської Січі“ Орест Федаш.

За винятком двох зустрічей, що відбулися на відновленій площі копаного м’яча оселі СУМ, усі змагання були на центральному стадіоні „Дітс“ у Кінґстоні, Ню-Йорк. Судили місцеві професійні американські судді.

В турнірі здебільшого домінували обидві збірні дружини Української спортової централі Америки і Канади (УСЦАК), які остаточно дійшли до фіналу. Добре себе показала збірна з Австралії, яка здобула нагороду за третє місце.

Збірна дружина УСЦАК-Схід („сині“) вдруге здобула перехідну Чашу чемпіона. Це теж заслуга тренера дружини „Чорноморської Січі“, який в минулому році році був занесений до „Залі слави“. Він вже двічі підготував ядро збірної дружини з 10 змагунів „Січі“, які разом з кількома футболістами Українського спортового осередку „Тризуб“ і Спортового клюбу СУМ „Крилаті“ здобули цей успіх.

Віце-чемпіоном стала збірна дружина УСЦАК („червоні“), в якій виступали, в основному, змагуни дружини „Крилаті“, Йонкерс, Ню-Йорк.

Дружину віце-чемпіона очолювали Сергій Федоров і Марко Гованський.

Ця історична зустріч закінчилася бенкетом у великій залі „Веселки“ на Союзівці, де відбулося вручення трофеїв і перехідної Чаші турніру, які вручили активісти організаційного комітету УСЦАК.

Спортову зустріч підготував організаційний комітет, керівником якого був Ириней Ісаїв – голова УСЦАК.

ВИСЛІДИ ЗМАГАНЬ

УСЦАК Схід США („сині“) – УСЦАК Схід Канади	1:0
Англія – УСЦАК Схід США („червоні“)	1:4
Австралія – УСЦАК Схід США („сині“)	0:1
УСЦАК Схід Канади – Англія	3:1
УСЦАК Схід Канади – Австралія	4:4
УСЦАК Схід США („червоні“) – УСЦАК Схід США („сині“)	1:0
УСЦАК Схід США („сині“) – Англія	2:1
Австралія – УСЦАК Схід США („червоні“)	2:2
Англія – Австралія	2:3
УСЦАК Схід США („червоні“) – УСЦАК Схід Канади	6:1
Змагання за третє місце	
Австралія – УСЦАК Схід Канади	6:2
Фінальні змагання за Чашу чемпіона	
УСЦАК Схід США („сині“) – УСЦАК Схід США („червоні“)	1:0

Дружина копаного м’яча УСЦАК-Схід США, яка вдруге у своїй історії здобула перехідну чашу Міжнародного українського футбольного турніру (IUFT).

Склад дружини-чемпіона:

Богдан Куцина – головний тренер, Богдан Шашкевич і Володимир Ткач – асистенти тренера. Гравці – Християн Різанов, Степан Харечко, Роман Чайковський (усі три –УСО „Тризуб“, Філядельфія), Роман Ґудзяк і Іван Копитчак („Крилаті“, Йонкерс), Андрій Панас, Матей Шашкевич, Андрій Кудрик, Андрій Мандзій, Марко Гординський, Микола Куцина, Данило Левицький, Юрій Мікула, Анатолій Сен, Дмитро Терещук, Роман Табачук, Данило Паславський (усі – „Чорноморська Січ“, Випані, Ню-Джерзі).

Писанки моеї...

(Продовження зі стор. 14)

ватних збірках України, Німеччини, Бельгії, Італії, Канади. Про неї написали статтю популяризаторки народної писанки Марусина Чайка і Віра Манько.

Уперше маленька Іринка побачила писанки у бабусі Маринки в Козові, коли та перед Великоднем розписувала їх писачком, власноруч виготовленим з металевої частини шнурівки від австрійських військових черевиків. З-під нього виходили нехитрі взори, а яйця після фарбування у лушпині набували гарного червоно-теракотового кольору. Ті писанки залишили свій, по-дитячому неповторний слід у дитячій свідомості, але по-справжньому дівчина „інфікувалася цим вірусом“ уже студенткою у 1980-их роках, коли побачила, як дівчата фарбують писанки.

Дзвінка Калинець та Ліля Гнатиків дали Ірині майстер-кляс з писанкарства, і в руках дівчини народилося перше яйце — багатоколірна крапанка з спіралями, яку вона охрестила „космосом“. А потім, озброєна подарованими писачком, фарбами та воском, по вуха зачарована, побігла додому малювати свою стежку у тому писанковому космосі. Отак усе й почалося. Згодом Ірина вже й сама стала майстер-кляси давати, вчити дітей малювати.

Нині в Україні навчання писанкарства – не дивина, діти пізнають його ще у школі. А в радянський час, коли зростала Ірина, писанка й для дорослих була якоюсь містично-сакральною річчю, забороненою і таємничою, яскравою казкою серед сірої дійсности.

Коли наприкінці панування радянського режиму на Великдень у Шевченківському гаї Товариство Лева привезло з гірських сіл писанки, то здобути їх зміг не кожний. Тоді львівські майстрині-художниці свої повиносили: було серед них багато жовто-блакитних, як данина часові національного усвідомлення самих себе. І то були справжні трофеї, які ще треба було донести додому, бо по дорозі траплялося багато охочих відкупити писанку-видуток, яку гордо несли на нитці.

Подібна історія трапилася з Іриною у ті часи. Писала вона на Великдень писанки. Тішилася, що матиме гарний кошик. Просилила через розписані видутки нитки з ковтасиками та й прив’язала до кошика ззовні. От уже в церкві кошики посвятили, люди виходять, а Ірина помічає, що її писанок немає. Йде і плаче, як за дітьми. Жінка назустріч їй ішла та й каже: „Ще не бачила, щоб на Паску плакали. Що сталося?“. „Та, – відповідає, – писанки мені відв’язали“. Жінка на те: „Не плач, бо, напевно, дуже гарні були, що їх відв’язали“.

Спочатку Ірина просто відтворювала народні взори, а потім пішла у творчі мандри: вона переносить на опуклу площину мотиви з інших видів народного мистецтва – вишивки, кераміки, різьблення. Садовить на гілках пташок, ніби знявши їх з рушників чи розписів на печах та скринях. Олені й церковці – то вже клясично писанкові, а от хатки Ірина сама примостила на писанку. І зиму сотворила, бо якось нелогічно, аби Різдво й Новий рік без яйця обійшлися, щоб за колядку, як за веснянку, писанок не дарували. Бо якщо в колядках та щедрівках вишенька чи рай розвивається, то й пташкам сам раз яєчка висиджувати.

Філядельфія

Мистецький Харків...

(Закінчення зі стор. 13)

масівському визначенні цього терміну: по-справжньому вільного обміну ідей в наскрізь політизованому радянському суспільстві ніколи не існувало.

Інша важлива риса, що особливо характеризує Л. Курбаса і створеного ним театру „Березіль“ – це транснаціональні зв’язки та міжнаціональні обміни, що стали вирішальними у формуванні феномену курбасівського театру. Л. Курбас був продуктом Австро-Угорщини, який привіз свою австрійську ментальність спочатку до Києва, відтак до Харкова. Від самого початку він орієнтувався на Захід, особливо на австро-німецьку культуру, а також (у пізніших виставах) і на американський Бродвей.

Прикметно, що Л. Курбас цікавився іншими етнічними культурами в Україні, особливо єврейською. Зокрема в 1921 році він поставив „Макбета“ на їдіш у власному перекладі. (Відомо, що останній творчий період життя він співпрацював з Єврейським театром Міхоелса у Москві).

Доповідь д-р М.Фавлер викликала досить багато питань та спричинила жваву дискусію. Одне зі спричинених вражень полягало в тому, що в концепції М. Фавлер переоцінена орієнтація Л. Курбаса та його театру на російську культуру – вплив Станіславського, про який доповідачка згадувала, насправді не знаходить документального чи художнього підтвердження. Так само, на що вказав проф. Максим Тарнавський, не ясно, як все таки трактує М. Фавлер театр Л. Курбаса: як „проміжний простір“ чи „імперіяльне явище“ в Україні.

Очевидно, ті чи інші питання є предметом подальшого дослідження. Відрадно, що українська культура викликає серйозне зацікавлення з боку молодих вчених в англомовному світі. Тому, від усього серця вітаємо М. Фавлер в колі нових дослідників-українознавців і будемо очікувати від неї майбутніх цікавих розвідок.

В пам’ять д-ра Степана Воляника

Петро Твардовський

Бажання допомогти народові в його змаганнях за свободу і власну державу було дороговказом у науковій та громадській діяльності д-ра Степана Воляника на чужині.

Народився С. Воляник 8 січня 1908 року в Конюшкові, на Львівщині, в родині батька Івана та Анни (з дому – Вишницька). Вищу освіту здобув у Кракові і адвокатську практику розпочав у Бродах. У студентські роки брав активну участь у товаристві „Просвіта“ по селах.

У 1932 році С. Воляник одружився з Емілією, з дому Бацик. Молоде подружжя виховало доньок Надю і Марту в українському національному дусі.

Під час Другої світової війни, в 1944 році, родина Воляників проживала у переселенчих таборах Байройту і Ляндсгуту, де С. Воляник активно включився в громадсько-патріотичну діяльність українців, очолював Представництво української еміґрації та Централю спортового товариства, був співзасновником та членом управи Спілки Української Молоді в Мюнхені.

У вересні 1951 року родина Воляників переїхала до США і оселилася в Балтиморі, Мериленд, а через рік обрала постійним місцем проживання Клівленд, де С. Воляник включився у багатогранне життя української громади.

У Вестерн-Резерв-університеті в Клівленді він здобув ступінь маґістра бібліотечних наук, працював бібліотекарем та викладачем російської мови в коледжі аж до виходу на пенсію в 1977 році. Він заснував також Товариство українських бібліотекарів Америки і був його головою до того часу, аж поки осідок централі не переїхав до Чикаґо.

Упродовж 1960-1990 років С. Воляник працював учителем і директором Школи українознавства в Пармі, брав активну участь у формуванні та праці „Української учительської громади“ та кількакратно її очолював, був членом управи Шкільної ради Українського Конґресового Комітету Америки, її педагогічним дорадником та головою Товариського суду.

З часу заснування в Клівленді осередку Наукового Товариства ім. Шевченка був довголітнім секретарем осередку, а потім заступником голови. Два роки поспіль обирався головою осередку Українського історичного товариства в Пармі, був одним з ініціаторів Фонду катедр українознавства в Гарвардському університеті та протягом ряду років його очолював.

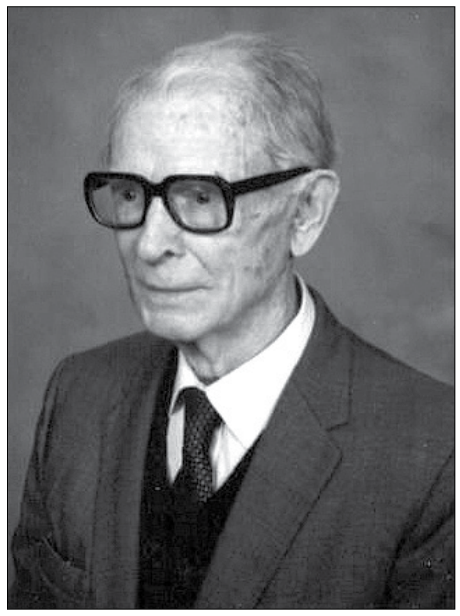
У 1960-1970 роках С. Воляник кілька разів обирався до дирекції кредитівки „Самопоміч“ і до її Контрольної комісії. Багато праці вклав у діяльність Українського музею-архіву. Був активним членом Організації Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ). У 1966-1968 роках був головою Українських Злучених Організацій (УЗО) Великого Клівленду, а згодом і головою Контрольної комісії УЗО. Протягом ряду років очолював громадські комітети допомоги родині Степана Бандери, вшанування композитора Ярослава Барнича, головного командира УПА Романа Шухевича-Тараса Чупринки, побудови пам’ятника воїнам УПА в Пармі. У 1989 році був визнаний управою УЗО Великого Клівленду „Українцем року“.

Родина Воляників належала до парафії Української католицької церкви св. Йосафата в Пармі.

Ступінь доктора філософії С. Воляник отримав в Українському Вільному Університеті в Мюнхені. У 1989 році видав книжку „Берестейський договір“, а в 2003 році – збірку статтей „З Україною в серці на чужині“. Велика його заслуга у створенні літературного фонду Воляників-Швабінських при Фундації УВУ, за що й у 2006 році С. Воляникові було присвоєно ступінь почесного доктора УВУ.

У день 100-ліття д-ра С. Воляника, в 2008 році, управа УЗО нагородила його Грамотою признання за довголітню громадську і наукову діяльність та участь у керівних органах УЗО.

У 2010 році С. Воляник пережив болючу втрату – відійшла у вічність,

Св. п. д-р Степан Воляник

на 102-му році життя, його дружина Емілія. А 2 липня цього року на 106-му році життя невблаганна смерть забрала від родини улюбленого батька, дідуся і прадідуся, а від української спільноти – активного українського громадського діяча д-ра С. Воляника.

С. Воляник залишив у глибокому смутку дочок Надію і Марту, внуків Ореста, Юрка і Миколу, правнуків Наталку, Данила, Дениса, Дмитра, Адріяна, Христину, Нікольку і та ближчу і дальшу родину в США, Канаді, Україні.

Вічна йому пам’ять!

Парма, Огайо

Поезія Райнера...

(Закінчення зі стор. 13)

М. Рільке, як ніхто з чужоземних поетів, удостоївся багатьох поетичних інтерпретацій, які здійснювали видатні майстри української поезії, і по-третє, присмак поетичного слова поезії Р. М. Рільке несе у собі незбагненний чар і маґію, відчуття справжності й довершености, яку, безперечно, відчули й присутні слухачі.

Як зазначив В. Махно, поезія Р. М. Рільке була важливою для багатьох українських поетів і протягом тривалого часу українська поезія наче звіряла себе й свою естетичну своєрідність з Рільківським модернізмом. До речі, Р. М. Рільке – один з небагатьох поетів, які вгадуються навіть за назвами книжками, котрі для світової поезії стали визначальними – „Книга годин“, „Дуїнянські елегії“, „Сонети до Орфея“. Ці книжки стоять в одному ряду поруч з „Квітами Зла“ Шарля Бодлера, „П’яним кораблем“ Артюра Рембо чи „Поетом у Нью-Йорку“ Федеріка Ґарсії Льорки.

Майже кожен, прочитаний вірш Р. М. Рільке німецькою мовою, супроводжувався двома-трьома українськими варіянтами. З-поміж значних поетичних українських перекладів німецького поета, які існують в українському культурному просторі, варто виділити книжку „Речі й образи“ в перекладі Богдана Кравцева, видану в 1947 році в Німеччині, переклад Миколи Бажана „Поезії“ (1974) та найновішу книжку М. Фішбейна „Сто поезій“. Звичайно, що перекладацькі стратегії кожного з вищеназваних перекладачів відрізняються, бо відрізняються їхні поетичні стилі. Але що прикметно – кожен додає до рільківського ориґіналу свою своєрідну мелодику й ритміку, які базовані на естетичних переконаннях й практиках перекладачів.

Відомо, що Р. М. Рільке двічі відвідував Україну – в 1899 і 1900 роках. Український літературознавець Євген-Юлій Пеленський ще в 1930-их роках присвятив свою розвідку стосункам Рільке з Україною, детально проаналізувавши українські мотиви у ранніх віршах поета. Один з таких мотивів надибуємо в „Пісні про Правду“, в якій Р. М. Рільке передає своє враження від співу кобзарів й українського фолкльору. Приблизно у 1904 році Рільке завершив переклад німецькою мовою „Слова про Ігорів похід“.

О. Мотиль і В. Махно спробували донести до слухачів увесь чар поезії Р. М. Рільке, котра, як усе справжнє, не затирається з плином часу.

Пресова група НТШ-А

Хорватський збірник...

(Закінчення зі стор. 12)

представляють цей історичний період.

Розділ „Ідентичність“ базований на критичній аналізі так званого „політичного русинства“ в області.

Діялектні особливості висвітлюють статті мовознавців П. Чучки, Василя Німчука, Миколи Штеця і Юрія Муличака.

Заключний розділ „Від Закарпаття до Подунав’я“ представляє історію міґраційних процесів, це переклад праці українського вченого з Італії Олега Румянцева. Цей розділ символічно завершує текст відомого діяча русинів-українців Гавриїла Костельника „Чому я став українець“.

У висновках, написаних керівником дипломних робіт студентів заґребської україністики, разом з дипломниками-перекладачами текстів, проф. Є. Пащенком і студентами, зазначено, що сучасне українське Закарпаття – важливий реґіон для вивчення певних тенденцій в Центральній Европі, зокрема сепаратистських. Проте, незважаючи на діяльність деяких, як вони тут названі, „ентузіястів сепаратизму“, парадоксальність яких полягає, що їх підтримують мітотворці від заокеанських до евразійських осередків, Закарпаття залишається символом традиційної української толеранції до інших культур. Книга дає стислі додатки про авторів текстів, яких 23.

Збірник є десятим виданням в заснованій Асоціяцією хорватських україністів бібліотекою „Ucrainiana croatica“ (перша про Голодомор вийшла 2008 року). Це перше за межами України видання, яке представляє позиції української науки щодо Закарпаття. Заслуговує на увагу висловлена упорядником Є. Пащенком ініціятива щодо необхідности підготування подібних видань мовами країн, де до Закарпаття виявляють підвищений інтерес, – від сусідніх до далеких, але не знають про український погляд на речі.

Підтвердженням актуальности цієї проблематики є й те, що в київському академічному Інституті етнології ім. Максима Рильського також щойно побачив світ збірник праць українських і словацьких дослідників про політичне русинство.

Корнеліус, Ореґон

With deep sorrow we announce that

Eustachius
(Stanley – Stakh)
JAROSZ

died on Wednesday, February 13, 2013, at the age of 93 in Silverthorne CO after a brief illness. Funeral services were held on Friday, February 15, 2013 at Transfiguration of Our Lord Church in Denver, CO.

Stakh is survived by his son, Andrew Yarosh, nieces Lida Jarosh Pouchilo, Dr. Anna Bobiak Nagurney with husband Dr. Ladimer and daughter Alexandra Nagurney; and nephew, Alexander Bobiak and daughters, Camille and Ariana Bobiak. His wife, Martha predeceased him in 2005.

Born in Vynnyky in Halychyna, Stakh studied Engineering at the Lviv Polytechnic Institute and received his Engineering Diploma from the Technical University of Vienna, Austria in 1945, beginning a 61 year career dedicated to the design and building of bridges and roads, as well as a lifelong commitment to the advancement of the Structural Engineering profession.

In 2001, Stakh was honored with the prestigious “Roebling Award” from the American Society of Civil Engineers (ASCE) NY Metropolitan Section for his lifetime achievement in the field of Bridge Engineering. He was deeply grateful to his colleagues at Gandhi Engineering for their nomination to this prestigious award.

His most notable accomplishment was the design of the Hale Boggs Bridge (I-310), the first-major cable-stayed bridge in the US, spanning the Mississippi River at Luling, north of New Orleans, LA. The Boggs Bridge, with its record-breaking span and steel towers won the ASCE Outstanding Civil Engineering Achievement Award for 1984. His aerodynamic design of the welded, orthotropic deck of the bridge was awarded the Lincoln Arc Welding Foundation 1984 First Prize.

Between 1983 and 1987, Stakh was responsible for the emergency engineering, redesign and replacement of the fallen Mianus River Bridge on I-95 in Greenwich, CT. This undertaking precipitated the formulation of the nationwide infrastructure renovation program, which continues to this day.

Other notable designs and projects include the I-195 Braga Bridge in Fall River, MA, the Tennessee River Bridge in Pittsburg, TN, the 13th Street Bridge over the Ohio River in Ashland, Ohio and the replacement of the City Island Bridge over Eastchester Bay, Bronx, NY with a cable-stayed structure.

He also served on the 6-member international panel of experts selected by Massachusetts Highway Department and the FHWA to review the proposed Charles River Bridge designs in conjunction with the Central Artery/Tunnel Project in Boston, Massachusetts.

Stakh served as President of the Ukrainian Engineers Society, helped plan the renovation of the Plast New York headquarters and was a Life Member of the Ukrainian Institute of America. He took great joy in his private pilot’s license, which he obtained in fulfillment of a childhood dream. A self taught musician, he played the viola, piano and mandolin and enjoyed chamber music concerts, the opera and the ballet. He loved learning languages (late in life he read Dante’s trilogy in Italian), as well as the fellowship of his engineering colleagues, with whom he delighted sharing his love of great food and wine.

Memorial gifts may be made to the

American Society of Civil Engineers Foundation
1801 Alexander Bell Drive Reston, Virginia 20191
(703) 295-6342; ascefoundation@asce.org

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 11 липня 2013 року, у Кренфорді, Н. Дж., відійшла у вічність, проживши 84 роки,

св. п.
Ольга Осередчук

вдова по св. п. Володимирові, сестра св. п. Ореста і Григорія Коцаїв.

До відходу на пенсію Ольга працювала книговодом у Somerset Tire Service, Bound Brook, NJ. Була активним членом Пласту та секретарем 37 Відділу Українського Народного Союзу протягом 27 років. Разом з покійним чоловіком була членом Української католицької церкви св. Володимира в Елизабеті, Н. Дж.

Похоронні відправи відбулися в понеділок, 15 липня 2013 року, в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж. Тіло спочило на Українському цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

У смутку залишилися:

діти - Романа і Денис Осередчуки
внук - Крис

Вічна Їй пам’ять!

Пожертви в пам’ять покійної можна складати на American Heart Association.

Ділимося сумною вісткою, що 29 лютого 2013 р., на 93 році життя у Говел, Мишиґен, відійшов у вічність великий меценат Злученого Українського Американського Допомогового Комітету – ЗУАДК-у,

св. п.
Григорій Малиновський

Похоронні відправи відбулися 1-2 серпня ц.р.

Родині складаємо глибокі співчуття.

Вічна Йому пам’ять!

Екзекутива ЗУАДК-у

В глибокому смутку повідомляємо рідню, приятелів і знайомих, що 23 липня 2013 року о год. 7:30 померла в Івано-Франківську на 87-му році життя наша найдорожча Мама, Бабця і Сестра

св. п.
Марта Шарко Деделюк

Горем прибиті:

дочка - Дарія з чоловіком д-ром Любомиром Скальським
внучка - Мартуся Скальська
брат - Богдан Шарко з родиною
брат - Мирослав Шарко
та ближча і дальша родина в США, Канаді й Европі.

Вічна Їй пам’ять!

Ділимося сумною вісткою, що 6 липня 2013 року відійшов у вічність наш найдорожчий Чоловік і Батько

св. п.
Роман Прус

народжений 1 серпня 1931 року в селі Потелич, Львівська область, Україна.

У глибокому смутку залишилися:

дружина - Оксана
син - Адріян
шваґерка - Марійка Соробей Штогрин з родиною
шваґри - Роман Остапяк з родиною
- Володимир Остапяк
- Іван Лучечко з родиною
братова - Марія Прус з родиною
ближча родина в Україні

Похоронні відправи відбулися в середу, 10 липня 2013 року, в Українській католицькій церкві св. Миколая у Пасейку, Н. Дж., та на Українському цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому пам’ять!